SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 44 So. Boston, Mass., Spalio (October) 29 d., 1925 m. Metai XII

Lietuviai pralaimėjo Klaipėdos rinkimus.

Vokiečiai reikalauja autonomijos Klaipėdai.

KLAIPĖDA. Rinkimas į Klaipėdos Seimelį išėjo Lietuvių nenaudai, nes lietuviai vos laimėjo vieną vietą Seimelyje. Vokiečiai gavo net 28 vietas. Vokiečiai laimėjo 47,466 balsus, o Lietuviai tik 3,677 balsus. Dvarponiai gavo daugiausią vietų. Socialdemokratai ėjo išvieno su dvarininkais ir šiaip stambiais ukininkais.

Kadangi daugiausia balsų laimėjo tos partijos, kurios stoja už Klaipėdos krašto autonomiją, tai jau pradėta varyti politiką, kad buk Klaipėdos krašto gyventojai nori autonomijos.

Buvo milijonierka - mirė ubagė.

NEW YORK, spalio 24 d. Lillian McCready Duke, kuri persiskyrė 20 metų atgal su savo vyru, multimilijonieriu, šį vakarą pasimirė dideliam varge. Paaiškėjo, kad paskutiniais keleriais metais jinai badavo, mažai ką užsidirbdama iš studentų, kuriems ji duodavo muzikos lekcijas. Jos vyras Duke mirė dveji metai atgal ir paliko su viršum milijonus dolerių turto. Bet jai nepaliko nė vieno cento. Jisai buvo American Tabacco kompanijos prezidentu.

Moteris su tuom milijonieriu išgyveno tik vienus metus. Paskui jis pareikalavo atsiskirti nuo jos. Gavęs divorsą apsivedė kitą moterį, su kuria ir gyveno, pamiršęs pirmąją. Kada dveji metai atgal Duke laidojo, tai Lillian stovėjo prie jo karsto ir raudojo. Per taip daug metų ji vis negalėjo užmiršti to vyro, kuris jš išvarė iš savo namų.

Prašo numažinti taksas.

Taksas numažinus prekės busią nupigintos.

WASHINGTON, D. C., spalio 24 d. Pigesnių automobilių bei trokų išlirbėjai prašo Federalės valdžios numažinti taksas. Esą jei taksai busią numažinti, tuomet jie galėsią pigiau naudotojų kišenėse.

Taip pat prašoma per organizacijų atstovus, kad butų numažinta taksai ant cigarų ir krutamųjų paveikslų filmų išdirbysčių. Girdi, tuomet butų galima pigiau pardavinėti cigarus ir teatrų bilietus.

Už savaitės taksų numažinimui komitetas pradės tame darbuotis. Tačiau ant čia paminėtų išdirbysčių taksų numažinimas neįeina į sekretoriaus Mellono planą. Jo nuomonė yra, kad taksai ant įžangos, iš ko valdžia pelnija $33,000,000 metuose, ir ant automobilių, kur valdžia gauna $90,000,000 metams, butų palikta, kaip dabar yra.

Girdi, gauti taksai už automobilius beveik visi eina išvedimui naujų kelių, bei jų pataisymui.

25,000 metų karoliai.

CHICAGO, Ill. Francijoje atrasta prehistoriški karoliai, padaryti iš denalio skevetų ir urvinių meškų dantų. Karoliai esą apie 25,000 metų senumo, tai padaras paskutinių Paleolitiško amžiaus žmonių.

Bijo bedievių.

NEW YORKAS, spalio 21 d. Šiandie čionai norėjo inkorporuoti tam tikrą organizaciją angliškai užvardintą "American Association for the Advancement of Atheism" (Amerikoniška asociacija platinimui bedievybės). Supreme teismas atmetė aplikaciją.

Aplikacijoj buvo pažymėta, kad ta draugija užsiimsianti platinimu mokslinės ir prieš-tikybinės literaturos, taip pat varymu propagandos prieš bažnyčią ir kunigus.

Prisipažino prie kyšių.

MASKVA. Aštuoni statymo departmento oficialai tapo areštuoti sąryšyje dėl dingusių $350,000 valdžios pinigų. Kai kurie areštuotųjų prisipažino, kad jie buvę priversti duoti kyšių, kad padarius kontraktus.

Vokietijos valdžia kėblioj padėtyj.

Vokietijos Nacionalistų partija priėmė rezoliuciją, kuri atmeta tik padarytą Lokarno sutartį. Šitas pastato valdžią į labai kėblią padėtį; jinai paliečia net ir Vokietijos prezidentą von Hindenburgą. Užsienių reikalų minsteris, Stresemann (Liaudies partijos atstovas), kurio dėka nacionalistai įėjo į kabinetą, deda pastangų, kad išvengti politinį valdžios krizį.

Šoko nuo 160 pėdų aukšto ir neužsimušė.

WASHINGTON. Viena iš žingeidžių ypatybių Smithsonian Institute yra tai prikimštas katės kailys. Jisai išrodo į paprastos katės, bet ten stovi jau 55 metus. Jo apačioje yra sekantis parašas: "Ši katė, rugsėjo 23 d., 1880 m., nušoko nuo viršaus Washingtono paminklo ir gyveno." Tuo laiku stovyla buvo dar nepabaigta ir turėjo aukščio apie 160 pėdų. Esą katė nušoko ir patupėjus kokią minutą bėgo savo keliu. Tuom tarpu pasisukęs piktas šuo ir papiovęs ją.

Tornado aukos.

WOBURN, Mass. Šiame miestuke, esančiam netoli Boston, praeitą nedėldienį po pietų kilo didelė audra, vadinama tornado. Užmušta vienas vyras ir šeši sužeisti. Daug namų tapo apdraskytų. Vienos bažnyčios nugriautas bokštas; gatvėn krisdamas jo varpas pataikė tiesiai ant priešakio automobilio, kuriame važiavo trys merginos. Automobilio priešakį varpas sutrynė, bet merginos laimingai išliko nepaliestos. Tokia smarki ir baisi audra siautė tik kelias minutas.

U žkloroformavo jaunikį.

TARRYTOWN, N. Y., spalio 25 d. Nežinomas rivalis—norintis tos pačios merginos laimėti surišo ir užkloroformavo Lincoln Laffan, kuris važiavo automobiliu pas savo mylimą, kuri jo laukė namuose su svečiais važiuoti į bažnyčią paimti šliubą. Greitai jį surišo ir užrišo jo burną kloroforma primirkyta skeptaitė. Trys jauni vyrai pakelyje atrado jį be sąmonės ir tuojau nugabeno į ligoninę, kur jis atsigavo. Jo automobilyje palikta sekanti nota: "Tu neapsivesi merginos, kurią aš myliu." Pasirašo "Nežinomas mylėtojas." Ir jaunikiui buvę tas pat pasakyta iš užpuolikų. Piktadariai kol kas dar nesusekti.

Nežiurint to viso, vyras vistiek paėmė šliubą su savo mylimąją, Miss Gertrude Himert, iš East Irvington.

Gorkio naujas novelis.

Maksimas Gorkis Italijoje baigiąs naują novelį, kuriame piešiamas Rusijos gyvenimas keturiasdešimts metų bėgyje. Pradedama piešti laikas nuo panaikinimo vergijos Rusijoje ir einama iki pradžios bolševizmo. Gorkis rokuojąs, kad tai busiąs geriausis jo veikalas. Anglų kalboje jis pasirodysiąs jau šį rudenį.

Karas balkanuose.

GRAIKIJA pradėjo karą su Bulgariją. Graikijos raiteliai perėjo rubežių į Bulgariją. Esą 25 užmušti, daugelis sužeistų. 15,000 gyventojų tapę be pastogės. Bulgarijos valdžia kreipės į Tautų Lygą, prašydama tosios užsistoti už ją ir išspręsti klausimą. Tautos Lygą sušaukė specialį posėdį Paryžiuje. Esą busią dedama visų galimų pastangų, kad užgesinti pradėta ugnis.

Bortkevičienė įkalinta.

Praeitą savaitę "Sandaros" Redakcija gavo dvi telegramas iš Kauno. Talpinti praeitam numery buvo jau pervėlai, nes jos atėjo baigiant laikraštį spausdinti. Kitiem laikraščiam jos išsiuntinėta nevilkinant; todėl juose tilpo pirmiau, negu "Sandaroje".

"KAUNAS, spalio 20 d. Nesumokėjus pabaudos Bortkevičienė šiandie pasodinta kalėjiman mėnesiui. ŠLEŽEVIČIUS"

Saplio 21 d. gauta antra, sekančio turinio telegrama:

"KAUNAS, spalio 20 d. Nenuilstanti už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę kovotoja, "Lietuvos Žinių" redaktorė Felicija Bortkevičienė, kaipo nesumokėjus pabaudos už karikaturą derybas su Lenkais pašiepiančią, šiandie pasodinta kalėjiman. Šleževičius."

Religijinių fanatikų muštynės.

MADRAS, Indijoj. Spalio 23 d. čionai įvyko religijinių fanatikų muštynės. Pasekmėje trys tapo užmušti ir daugelis sužeistų. Sužeistųjų tarpe yra ir 17 policistų. Muštynės iškilo po pamaldų, išėjus iš bažnyčios vienam sodšiuje vardu Uttungi, arti Bellary.

Teisėjas pasikorė.

JOIGY, Francija. Spalio 23 d. čionai pasikorė vienas teisėjas vardu Ernest le Blanc. Jisai buvo sulaukęs 70 metų amžiaus ir jau toliau nebegalėjo eiti teisėjo pareigų. Buvo biednas. Valdžia buvus paskirus jam pensiją sumoje 4,000 frankų, arba $200 metams. Teisėjas apsirokavo, kad su tokia pensija jisai negalės išmaitinti savęs ir pačios. Užmušęs pačią ir septynerių metų dukters dukterį, pats pasikorė.

Pašovė daktarą.

LAWRENCE, Mass. Spalio 22 d., apie 9 val. vakare tapo pašautas į vidurius Dr. Leon Gage Beeley savo ofise. Esą tuo laiku du vyrai įėję į jo ofisą ir vienas atstatė jam revolverį. Gydytojas šoko iš krėslo; užpuolikas liepė ramiai sėdėti. Daktarui nepaklausius, banditas šovė jin ir abudu piktadariai pabėgo. Esą dvi dienos atgal vienas jų buvęs pas tą daktarą ištirti savo kraujo Nors sunkiai pašautas, bet tikimasi, kad gydytojas išgys.

Užmušta 54 žmonės.

LONDONAS, spalio 23 d. Tantaą Egipte, vienuose religijiniuose fėruose, kuriuose dalyvavę apie milijonas žmonių, tapo užmušta 54 ir 43 sužeisti žmonės. Esą tas atsitikę, kada raita policija darė kelią per minią vienam kunigui.

Fordas - Lenkijos karalius.

LENKIJOS monarchistai tvirtai tiki, kad jiems pavyks pertikrinti Lenkijos gyventojus nusitarti pasistatyti ant savo krašto karalių. Jie rokuoja, kad be karaliaus prošepanai nemokės savęs valdyti.

Karalium Lenkijos permatomas amerikietis milijonierius Henry Fordas. Lenkai niekada negalėjo patys valdytis; jie vis tai lietuvį, tai kitos tautos žmogų išsirinkdavo sau už karalių. Tad dabar nieko stebėtino, kad jie nori tą amerikietį pasistatyti karalium. Fordas turi geras smegenis ir nemžai milijonų dolerių, kurių Lenkijai kaip tik ir truksta. Tik klausimas palieka, ar Fordas norės kraustytis į nusibankrutinusią Lenkiją, nes gal jis nujaustų, kad ten jo karališko sosto dienos vis tik negalėtų buti ilgos.

Nenorėjo tapti aniuolu.

BROCKTON, Mass., spalio 21 d. Miss Gladys Gillies, 17 metų amžiaus, graži vietos mergina, skundžia Amos A. Fontaine. Samdymo ofiso manadžerių, už prikalbinimą ją išsirėdyti nuoga preiš tą vyrą. Esą vyras pasakęs jai, kad vienas artistas norįs turėti gražią merginą sau už modelį, piešiant aniuolus vienam Nashua, N. H. namui. Mergina patikėjus vyrui ir buvusi prieš jį išsirengus nuoga. Kitą dieną vyras vėl liepęs jai ateiti į jo ofisą, kur sakęs busiąs artistas ir iš daugiau merginų išsirinksiąs sau patinkamą. Bet kuomet ji nuėjo, tai vyras davęs jai "čiugumo", primirkyto kokių "drugs" ir bandęs su jąja negerai pasielgti. Ji vos tik pasprukus. Bet vyras tvirtina, kad nieko panašaus nebuvę. Esą jam reikėjo rasti vienam artistui modelį ir jisai prašęs jos išsivilkti, bet ji buvusi apsivilkus maudymuisi kostiumu, ankštai aptemptu. Ir jisai jai nedavęs jokio "čiugumo". Be to vyras tvirtina, kad buk merginos motina prie liudininkų reikalavusi iš jo tam tikros sumos pinigų neva už skriaudą jos dukteriai padarytą. Slapta policija bando geriau dalyką ištirti.

Bortkevičienė labai persekiojama.

Bortkevičienė, "Lietuvos Žinių" redaktorė pasodinta katargon. Jos draugai, kurie ateina jos aplankyt bei atneša jai kai ką, neprileidžiami. Valdininkai žiauriai elgiasi su ta senute, nenuilstančia musų tautos darbuotoja. Kitam "Sandaros" numeryje pradėsime talpinti platų **aprašymą**, kaip nutę Bortkevičienę paėmė iš namų ir vedė į kalėjimą ir kaip ten uždarė ir tt. Specialis musų korespondentas prižadėjo platų ir nuodugnų aprašymą.

Baisi žmogžudystė.

Senis įsimylėjo į jauną merginą ir neteko proto. Nužudė 3 ir pats pasidarė galą.

STUTBRIDGE, Mass. Ši vieta yra netoli Worcesterio, tai mažas išsimėtęs kaimelis, geriau viensėdžiai. Vienas senis, John H. Brown, 65 metų amžiaus, čia įsimylėjo į sosiedų dukterį, Miss Jessie Tiffany, 18 metų mergaitę. Esą jiedu dažnai susitikdavę ir gražiai pasikalbėdavę, nežiurint to, kad tarp jųdviejų buvo 43 metai skirtumo.

Spalio 26 d. vyras užsiprašė merginą ateiti pas jį gryčią apvalyti. Jinai tatai padarė, bet vakare sugrįžo namo, Tuomet senis nuėjo į jos namus ir reikalavo merginos eiti su juom į jo namus praleisti vakarą. Mergaitės motina pasipriešino. Vienas Eugene Holden, 63 metų amžiaus, kuris ten gyveno palaikė motinos pusę. Tuomet iškilo muštynės. Proto netekęs senis turėjo su savimi šautuvą ir pradėjo šaudyti. Paskemėje tapo nušauta Mrs. Mary Tifany, 45 metų amžiaus. Eugene Holden ir Miss Jessie Tiffany. Ji tapo sunkiai sužeista ir pasimirė vienam Worcesterio ligonbutyje.

Utarninko rytą, kada policija užpuolė seniui ant kulnų, tai ir jis pats sau galą pasidarė, nusišaudamas. Esą jis žadėjęs visus iššudyti, kurie bandytų pastoti jam kelią prie tos merginos. Senis buvo vedęs, turėjo pačią ir vaikų, bet negyveno su savo šeimyna.

"Šventi metai" prailginami.

ROMA. Papa Pijušas žada pailginti šešiais mėnesiais "šventus metus". Esą pilgrimai taip skaitlingai plaukia į Vatikaną, kad ligi šiol nepaspėta daug jų priimti, o "šventi metai" jau baigiasi.

NEPAMIRŠKITE TREČIOS.

Lapkričio 3 d. yra balsavimo diena už Bostono majorą ir kitus miesto valdininkus. Lietuviai piliečiai, eikite balsuoti už sau patinkamus kandidatus.

A.L.T.S. REIKALAI

SANDAROS KUOPOS

Visos Sandaros kuopos, kurios iš po vasaros sezono dar nešaukėte susirinkimus, tuoj šaukite ir kuopų reikalus sutvarkykit. Iš telpančių telegramų matote, kad Lietuvoje klerikalai griebiasi paskutinių priemonių sunaikinimui pažangiosios spaudos, ne tik kad ją persekioja visokiomis pabaudomis, bet ir jos redaktorius kiša kalėjiman. Kuriose kolionijose kuopos pradėjo veikimą, ten randa pažangiosios visuomenės pritarimą ir sekmingai darbas eina. Tad sujuskite visos kuopos ir visi stokime atremti klerikalinę reakciją.

KALENDORIAUS REIKALE.

Sandaros kalendorius 1926 metams jau rengiamas spaudon. Kurie Sandariečiai turite surinkę kalendoriui skelbimų, tai nevilkindami siųskite Centran. Kurie biznieriai dar nepridavėte skelbimų ir manote pasigarsinti kalendoriuje, tai pasiskubinkite kaip galite greičiau.

Narių mokesčiai.

Iš po vasaros sezono, kada kuopų susirinkimai nebuvo laikomi, tai kai kurių kuopų po vieną kitą narį yra kurių mokestys užsiviikusios. Kuopų raštininkai paraginkit tuos narius užsimokėti.

K. J. Paulauskas.

REAKCIJAI SIAUČIANT.

Klerikalinė reakcija Lietuvoje šėlsta aukščiausio laipsnio padukime. Jau jie nepasitenkina smaugti pažangiąją spaudą administracijinėmis pabaudomis, bet pagalios redaktoriai jau kišami kalėjiman!

Nežiurint to, kad klerikalai griebiasi aršiausių priemonių, bet musų draugai Valstiečiai Liaudininkai yra pasiryžę kovoti ir gintį Lietuvos demokratinę Laisvę. Sandariečiai ir abelnai pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė padėkim jiem toje kovoje. Kiek kuris išgalim paremkim Lietuvių Politinį Iždą savo aukomis ir suteikime Valstiečiams Liaudininkams tinkamos paramos toje kovoje. Šiandien yra laikas, nes ryto gali buti vėlu.

Politinio Iždo valdyba:

S. K. Grišius, pirm.
K. J. Paulauskas, sekr.

2-RO APSKRIČIO SUVAŽIAVIMAS

Spalio 18 d. Waterbury, Conn. įvyko 18tas metinis Sandaros 2-ro Apskričio suvažiavimas. Suvažiavimą atidarė Apskričio pirmininkas J. Mikalauskas 11:30 val. ryte, pasakydamas atatinkamą prakalbėlę.

Paskyrus mandatus sutvarkyti komisiją: Aržuolaitį ir Milerį, pakvietė kalbėti atsilankiusi Centro sekretorių K. J. Paulauską, kuris nuosekliai apibudino šiandieninius opiausius kaip Lietuvos taip ir musų organizacijos reikalus. Antras kalbėjo Apskričio organizatorius V. Vitukinas, daugiausiai imdamas domėn Apskričio reikalus.

Padarius delegatų varduošaukį pasirodė, kad pribuvo atstovai 27 nuo aštuonių kuopų. Atstovus ženkleliais apdovanojo p-lės M. Šeštokiutė ir M. Matukaičiutė.

Suvažiavimo pirmininku išrinkta J. Mikalauskas, sekr. A. Orantas, spaudos komisija: J. Trečiokas ir V. Ručinskas.

Iš valdybos raportų pasirodė, kad darbavosi visomis išgalėmis ir Apskritys turėjo gražaus pelno.

Iš kuopų raportų pasirodė, kad visos kuopos gerai stovi kaip finansiškai taip ir nariais, tik kai kurios kuopos pageidavo agitatyvių prakalbų, ką Apskritys ir nutarė kuopoms pagelbėti surengti.

TARIMAI.

1. Pasiųsti pasveikinimo telegramą 1-mo Apskričio suvažiavimui, Worcester, Mass.

2. Surengti New Britaine milžinišką Apskričio koncertą, Politinio Iždo naudai.

3. Surengti milžinišką visų Apskričių balių Waterbury, Conn. Sandaros Namo Fondui.

4. Atsižvelgiant į Organizacijos reikalus, nutarta dėti visas pastangas, kad iki busiančio Seimo Organizaciją pastačius ant tvirtos papėdės, tame reikale padarytas tarimas ir bus imtasi už didelio darbo, prie kurio bus kviečiamos ir visos kitos kuopos bei apskričiai.

5. Visais galimiausiais budais varyti vajų Politiniui Iždui ir Sandaros nuosavam Namui.

6. Iš Apskričio iždo paskirta $100 Sandaros centro reikalams, $25 Namo fondan ir $25 klerikalų persekiojamai "Lietuvos Žinių" redaktorei F. Bortkevičienei.

Padaryta keletas ir smulkesnių tarimų.

Pas visus atstovus buvo upas pakilęs ir atsidavimu nuosekliai svarstė organizacijos reikalus. Visai nėra abejonės, kad Conn. Sandariečiai savo tarimus įvykdins gyveniman ir tuomi padarys didelės reikšmės musų organizacijoje.

Taipgi reikia pastebėti, kad gauta 1-mo Apskričio pasveikinimo telegramas, kuris sutiktas su gausiu delnų plojimu.

Užbaigus suvažiavimą, vietinė Sandaros 11-ta kuopa surengė puikią vakarienę ir savo svetingumu gražiai priėmė ir pavaišino visus atstovus.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Iš 16 kuopos veikimo

Nedėlioje, spalių 4 d., 16 kuopa turėjo susirinkimą. Susirinkimas buvo gan skaitlingas, kas liudija, kad orui atvėsus vėl gyvumas ir veikimas žymiai pagėrės.

Gan rimtai ir gyvai dalykai buvo svarstomi. Daug kalbėta ir planuota kaslink buvusio I Apskričio suvažiavimo Worcestery. Išrinkta rimtį ir darbštųs delegatai į suvažiavimą. Nutarta po sesijų surengti vakarėlį su užkandžiais ir muzikališku programu. Komitetas vakarėlio surengimui: Ant. Janušonis, J. Krasinskas ir K. Zurlis, kurie pasižadėjo surengti įvairų, linksmą vakarėlį.

Reporteris.

LAWRENCE, MASS.

Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, lapkričio (November) 1 dieną, kaip 2 val. po pietų, Sekio ir Urbšos ofise, 101 Oak gatvės.

Gerbiamieji Sandarietės ir Sandariečiai, malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes turime svarbių reikalų, kuriuos turėsime apsvarstyti. Taigi nepamirškite naujų narių atsivesti prirašyti prie Am. Liet. Taut. Sandaros.

Rašt. A. Bagdonas

Lietuvos žinios.

SUGAUTAS PLĖŠIKAS.

VELIUONA. Įbauginęs vietos gyventojus plėšikas Lieponis, nepersenai dalyvavęs Plokščiuose vieno amerikono nenusisekusiame apiplėšime, pagaliau vietinės policijos su šaulių pagalba 17. IX. 25 naktį tapo sugautas.

Eina tardymas. Išsiaiškino dar ir daugiau dalyvavusių jųjų kompanijoje ir slėpusių pas save jų išplėštus daiktus.

Daug trukdė minėto plėšiko sugavime kaimo palaidi šunes. Policija žada už tai nubausti kaimo seniuną.

PRIVISO VILKŲ.

Ž. PANEMUNĖ. Šioje apylinkėje pasirodė vilkų, kurie sulig gyventojų nusiskundimų, buk sudraskę daug gyvulių. Vienas vilkas dienomis buvo patėmytas prie Nemuno, kuris sako norėjęs perplaukti Nemuną į antrą pusę, bet pastebėję ukininkai nušovė.

UŽPALIAI. Savivaldybės viršaitis, apskrities spiriamas, paliuosuoja iš tarnystės darbštų, kanrtų sekretorių pil. Gervę. Reikalaujama todel jį paliuosuoti, kad jis be valsčiaus sekretoriaus pareigų einąs dar ir progimnazijos sekretoriaus pareigas, nors įstatymais tas ir nedraudžiama.

Tai oficiali paliuosavimo pusė; gi neoficialiai kalbama buk del to paliuosuojamas, kad esąs ne "krikščionių" liogerio žmogus.

Tačiau reikia paklausti spiriančius paliuosuoti ir liuosuojančius, ar turį teisės ir kuo remiantis jie tai daro?

IR POLICIJA NEGELBĖJO.

ROKIŠKIS. Š. m. rugsėjo mėn. 13 d. atvyko vietos valdininkų kluban, vos stovįs ant kojų, i. e. p. Mokesnių Inspektorius I., kuris pradėjo valdininkus varyti namon, grasindamas atvesti policijantą. Pagalios atvedė policijantų ir reikalavo, kad butų klubas uždarytas, bet nė tas jo žygis nepagelbėjo.

Reikėtų tai įstaigai, nuo ko jis priklauso, pasirupinti, kad panašųs pijokai nebutų prileidžiami prie atsakomingų vietų, o kliubo tarybai reikėtų tokių ponų į kliubą visai neįsileisti, tai butų jam sveikiau ir klubui naudingiau.

KUOSIAI. (Rokiškio a.). Rugsėjo 18 d. nakties laike iš lauko pavogė pil. Laukio gerą arklį. Prasidėjus rudeniui kaip arkliavagystes, taip ir kitas vagystes įvairiuose kampuose girdžiama.

ROKIŠKIS. Darbo Federacijos skyrius paskelbė, kad apie 15 d. liepos reikia daug darbininkų, kurie gaus darbą prie naujo vedamo kelio pro Rokiškio ir kitus apskričius. Nekurie žmonės sakėsi, kad iš jų paėmė tam tikrą mokesnį, neva už prisirašymą prie darbo. Jau ir ruduo, o apie naujo kelio vedimą nieko nebesigirdi. Tur buti prie partijų rašė, nes rugpjučio mėn. pabaigoje kun. Stakelė per pamokslą paskelbė, kad visiems prisirašiusiems prie darbo federacijos atėjo knygutės. Bet kada už knygutės pareikalavo po vieną litą, neėmė. Pavasarininkai įsigijo radio aparatą. Apie Rokiškį kaimiečiai labai mažai težino apie radio veikmą. Taigi labai gera progra perėt pavasarininkai. Tik reikia paskelbti, kad pavasarininkams leidžiama veltui klausyti. Ar nebutų geriau, kad butų įsigyta aparatas, kuris mokytų pavasarininkes skaityti.

VALSTIEČIŲ LIAUDIINKŲ RASEINIAI.

Ketvirtadienį rugsėjo 17 d. Piliečių klube buvo Seimo nario K. Ralio paskaita "Kopenhagos derybos ir Lietuvos reikalai". Protestuota prieš vedimą derybų su Vilniaus grobikais. Išvada — derybos su lenkais Lietuvai nieko gero, o vien tik blogo teduos.

"VILKAI"

ŽAGARIAI (Butrimonių valsč.). Musų valsčiuje pastaruoju laiku įvyksta labai daug vagysčių. Vieną rytą žagarių ukininkas D. nerado dviejų avių. Žmogelis manė, kad tai padarė nenaudėliai vilkai, kurių šioj apylinkėje nemaža yra. Bet po kurio laiko pas minimą ukininką vėl prapuolė dvi avys; kadangi buvo tada prilyta, tai pėdos vagių liko. Subėgę kaimynai pradėjo "vilkus" sekti. Ir susekė įtariamą vagiliavime senį, kuris pasakė dar du savo draugu. Atvykęs policininkas sustatė protokolą ir vagys tapo patupdyti į Alytaus apskr. kalėjimą. Bet kaimynams prašant vagys tapo paleisti iki bus teismas.

Minimi vagys dabar žada kaimynams" atlyginti". Nekurie ukininkai yra labai pasipiktinę, kad vagis prieš teismą paleidžia ir kitą kartą žada padaryti savo "teismą", t. y. patys nubausti. Tas butų visais atžvilgiais peiktina.

NEMUNAIČIO Valsčiaus žmonės nepasitiki sekretorium. Kaip tik paštą parneša, tai visi ir bėga į valsčių žiurėti. Už plėšymą laiškų jau byla yra pas tardytoją, bet sekretorius sako, kad nieko nebus, nes girdi dabar musų valdžia.

AREŠTUOTAS "SEIMO NARYS KRUPAVIČIUS" TRAKTIERIUJ.

3 ar 4 d. š. mėn. ėjo gatve du piliečiai. Sutikę policininką vienas atsirekomendavo — esąs seimo narys Krupavičius darbo federacijos atstovas. Jam Tauragės klebonas, sakęs, kad policininkas esąs irgi federantas. Pol. nusivedė į traktierių "užfundijo" butelį ir svarą dešros, pradėjo klausinėti apie Tauragė organizacijų tvirtumą ir veikimą. Polic. atsisakė gerti ir apie organizacijas nieko nežinąs. Gavęs laiko valandėlę, pol. nubėgęs pas kleboną paklausti, ar iš tikrųjų buvo Krupavičius. Ištyrus paaiškėjo, kad ne Seimo narys Krupavičius, o Lydavėnų darbo federacijos kuopos pirmininkas Karpavičius. Kai policija pradėjo kvosti, minimas "Krupavičius" grasinęs policininkus sukišiąs į "ožio ragą", nes jis esąs kandidatas į Seimą.

Mat, kokie galingi federantai pas mus!

NEMUNAIČIO miestely visi pažangesnieji žmonės nustojo lankyti kunigo Baltuškos alinę; ją lanko tik ukininkų sąjunga ir darbo fed., kurios lyderis ypač uoliai ją lanko, ukiniskų sąjunga nustoja smarkiau gerti, nes javai labai atpigo, o kunigo alus dar pabrangO.

ALYTUS. Š. m. rugsėjo m. 20 dieną Alytuje įvyko Alytaus apskr. valst. liaud. kuopų atstovų konferencija. Konferencijon atsilankė apie 40 atstovų ir apie 30 svečių. Iš Kauno buvo atvykę Seimo nariai p. p. Bacevičius ir Ralys bei C. K-to atstovas p. Makauskis. Suvažiavime tikslas— pasiruošti prie ateinančių Seimo rinkimų. Reik pasakyt, kad valst. liaudininkai sušaukdami šį nepaprastą suvažiavimą padarė labai gerai, nes jis padės išaiškinti žmonėms tikslus rengiamų kunigiškų kongresų, kuriais norima sužavėti kaimo žmones, kad tie nematytų pragaištingo šaliai kunigų šeimininkavimo. Reik dar pastebėti, kad valst. liaud. organizacija Alytaus apskr. nepaprastai sustiprėjo ir yra vienintėlė iš stipresnių. Visi jos nariai yra sąmoningi ir maža daug prasilavinę žmonės. Ji beveik kasdien stiprėja kiekybe ir kokybe. Jokie kongresai neįstengia dzukų apmulkinti.

Konferncijoj buvo pasitarta organizacijos reikalais — nutarta sunaudoti tinkamai liuosą žiemos laiką, sustiprint kuopų veikimą, padidinti apskrity kuopų tinklą, atkreipti daugiau domės į literaturą, ir t.t. Svečiai iš Centro komitete padaro pranešimus apie politinę ir ekonominę Lietuvos padėtį; griežtai liko pasmerkta kademų pragaištinga politika bei išneštas griežtas protestas prieš vedamas su lenkais derybas. Ats. Makauskas padarė pranešimą apie Amerikos lietuvius sulygindamas jų dvasinę padėtį su musų, kur mes dar nesijaučiame žmonės esą ir tyliai ligi šiol vergaujame įvairiausiems savo išnaudotojams. Visų dalyviu buvo pakeltas upas, pasitikėjimas savo jėgomis ir tvirtas pasiryžimas laimėti sekančiais rinkimais į Seimą, kad tuo sudavus galutiną smugį — kademams. Nieks neabejoja, kad "krikščionys" pralaimės, nes jie savo pragaištingais darbais kraštą veda prie galutino bankroto, o žmonės pradeda susiprasti.

Prie apskr. Komiteto, einant Centro Tarybos pavyzdžiu, įsteigta Apskrities Taryba.

Valio Dzukai!

APGAVIKAI.

Vietos šmugelninkai Abromas Mackinas ir Šepselis Brongolcas savo laiku buvo pasiskolinę pas lietuvius —"amerikonus" ir šiaip žmonelius nemažą pinigų sumą. Kada tie pradėjo reikalauti skolas grąžinti atgal, tada žydeliai sumanė bankrutuoti ir vietoje kelių tukstančių litų pasirodė skolingi esą kelis kartus daugiau negu jų turtas išneša. Dabar žmonės kruvinai uždirbtą skatiką paskolinę tokiems vertelgoms, ne tik nuošimčių negaus, bet ir pačios sumos vargiai kokią dalį begaus. Gaila žmonių, kurie turėdami pinigus kiša juos įvairiausiems sukčiams ir apgavikams, užuot dėjus juos bankan, kur visuomet ir nuošimčius gautų ir patys pinigai butų geriaus apsaugoti. Laikas butų susiprasti!

SEIMO NARIO KVIESKOS

MARIAMPOLĖ. — Rugsėjo 27 d. buv. Realės gimn. salėje Seimo narys Kvieskas skaitė tema "Derybos su lenkais." Kalbėtojas ne triukšmingai, ne gražiakalbingai bet teisingai paprastais žodeliais nupasakojo dabartinę Lietuvos padėtį, išdėstė priežastis, kodel dabartinė krikdemų valdžia pradėjo derybas su lenkais. Daug įvykių laikraščių skaitytojams žinoma. Bet ir tų visų žinių klausytojai įdomaudamies klausėsi. Klausytojams kaip kinematografe pro akis praslinko visas Lietuvos politinis gyvenimas. Anot prelegento, krikdemai iš kailio nerdamiesi nori savo rankose valdžią palaikyti; tam tikslui su popiežium daro konkordatą, su lenkais tariasi, kad prisiartinus naujiems 1926 m. rinkimams į eSimą jei ne daugiau, kad bent kiek turėtų atstovų. Gyvai nuvaizdavo dabartinio ministerių kabineto žmonės.

KAUNO ŽINIOS

NAUJA REGISTRACIJA.

Paskutiniam "Vyriausybės žinių" numery paskeltba nauja tvarka eksportuojamoms ir importuojamoms prekėms registruoti. Tenka patirti, kad nauja tvarka įvedama nuo šių metų spalių mėn. 10 d. Muitinėms duota teisė reikalauti iš pirklių prekybos dokumentų kainoms patikrinti. Tačiau finansų ministerija įsakiusi atatinkamems valrninkams, kad tie dokumentai butų laikomi griežta prekybine paslaptim.

ŠANČIŲ VALGYKLA.

ŠANČIŲ beturčiams valgykla rodos bus atidaryta dar šį rudenį. Iki šiam laikui nėsant patalpos valgyklai, Šančių beturčiai labai vargo. Kad gauti pietus, jiems tekdavo kasdien eiti į miesto valgyklą Nr. 1, Gardino g. 59 Nr. arba tenkintis sausais produktais, kurie buvo dalinami per vietinį Šalpos Komitetą. Žinoma, tokia padėtis tegalėjo tęstis tik laikinai. Šančių Šalpos Komitetas jau pradžioj šių metų iškėlė klausimą Miesto Valdyboj apie įsteigimą šiemet Šančiuose valgyklos ir net tam tikslui nurodė butą. Pritariant Valdybai pereitą sekmadienį 27. IX 25 m. buvo apžiurėta pasiulytoji valgyklai patalpa Juozapavičiaus pr. Nr. 23 ir rasta netinkama. Besirupinant valgyklos atidarymu K. M. V. Soc. Aps. Skyriaus pastangomis, tą pačią dieną buvo surasta kita patalpa Sodno g. 35 Nr. Lauemano namuose. Kaip teko girdėti, gauta iš p. Lauemano sutikimas ir iškeltas Miesto Valdyboj klausimas išnuomucti minimą butą valgyklos reikalams.

Šančių beturčiai gali tikėtis, kad Miesto Valdyba užjaus jų padėčiai ir teigiamai išspręs valgyklos įsteigimo klausimą.

"MANDAGŲS" LENKAI.

Vakar 28. IX. vakare važiavau autobusu iš Kauno Šančių link, drauge važiavo du vyru ir moteris. Jie šnekėjosi gana grynai lenkiškai. Daug kalbėjosi ir juokavo ir vis gyrėsi lenkiškumu ir kultura, sakydami "my szlachetni ludzi". Sąkeleiviams buvo nepakenčiamas tas jų didžiavimasis, o labiau nuostabu, kad šlėktos nerado sau tinkamesnio laiko ir vietos suvaldyti apvyniotus popieriu saldainius ir slyvas, kurių jie turėjo keletą maišelių ir valgė taip, kaip valgytų jau gerai išalkę negrai. Autobuse mandagųs žmonės gėdytusi "čiaukšnoti" ir mėtyti visokių popiergalių ir vaisių kaulelius. Vis tik reikėtų suprast ir prieš akis buvusios lentelės su užrašu "prašome nespiaudyti ir nerukyti". Autobuse nereikėtų mėšlynas dirbti.

RETAS RADINYS.

"Lietuvoje" 188 Nr. rugpjučio mėn. 25 d. buvo aprašytas raštas Obšrutų kaime (Vilkaviško apskr.) akmeninis skustuvas, arba geriau pasakius peilis arba durtuvas. Šį durtuvą p. Merkšaitis š. m. rugsėjo mėn. 17 d. dovanojo Kauno miesto muzėjuj, kur dabar jis yra išstatytas. Tokie daiktai yra retenybė. Rodos, kad yra toks Krokuvos Muzėjuje, rastas apie Vilkaviškį. Panašus tik iš dviejų pusių su titnaginėmis skeveldromis yra Karaliaučiaus muzėjuje, rastas Dirvanuose Reslio aps. Rytų Prusuose. Taip pat vienas rasta Suomijoj Karelijoj.

"Lietuvos žinios"

Tamangas.

Vertė **Liekno Murgas.**

(Tąsa)

— Tu man ją davei, — kapitonas protestavo, — ir aš neturiu išrokavimo tavo paties dovaną tau atgal atiduoti, — ir nusigrįžęs nuėjo sau.

Bet juodasis butinai reikalavo, sakė sutiksiąs grąžinti kaip kuriuos tavorus, ką buvo aplaikęs už vergus. Kapitonas nusijuokė ir pasakė jam, kad Ayche esanti graži moteris, ir kad jis norįs ją sau pasilaikyti. Vargšas Tamangas apsiliejo ašaromis, verkė ir vaitojo kaip kad žmogus chirurgo kankynamas. Jis piktumo apimtas blaškėsi į visas puses ant denio, šaukdamas savo mylmą Aychę, daužė sau galvą į ramsčius, tartum norėdamas pasidaryti sau galą. Kapitonas, nė kiek nepasijudinęs, parodė jam pajurį ir patarė Tamangui, sakydamas, jog esąs laikas keliauti namon. Bet Tamangas laikėsi prie savo tikslo. Pagaliaus pradėjo siulyti savo aksinius epolietus, kardą, ir šautuvą. Viskas buvo veltui.

Tuo tarpu Vilties leitenantas patarė kapitonui:

— Kodel nepaimti to tvirto gyvulio vietoje tų trijų, kurie pereitą naktį pasimirė; jis yra vertas daugiau, negu anie trys.

Ledoksas pažiurėjo į jį. Taip. Jis buvo vertas mažiausiai tukstančio kronų. Apart to, ta kelionė, kuri atrodė busianti nepaprastai pelninga, gal bus ir paskutinė, ir jis galėtų apleisti tą vergų pirkliavimą. Jeigu taip, tai kokis svarbumas tame, kokią reputaciją jis paliktų už savęs ant Guinos pajurio? Visame pajuryje jokio gyvo žmogaus nesimatė, o juodasis viršininkas visiškai buvo jo malonėj. tiktai reikalas nuginkluoti jį, nes kitaip butų neatsargu uždėt rankas ant jo, pakol dar jis turėjo ginklus savo globoje. Tokiu budu Ledoksas paprašė šautuvo, tartum norėdamas ištirti jį, ar tikrai jis yra vertas išmainymui ant gražios negraitės. Bevartydamas šautuvą trinktelėjo, lyg iš netyčių, kad išsišautų. Leitenantui pasisekė išvilioti jo kardą, ir Tamangas stovėjo nuginkluotas. Du druti jurininkai šoko ant jo, partrenkė jį ant žemės ir bandė surišti. Bet juodasisi didvyriškai kovojo, kaip tiktai atsipeikėjo nuo netikėto užpuolimo. Tamangas, nepaisant to, jog atsidurė keblame padėjime, ilgą laiką mušėsi prieš du jurininkus.

Per dideles pastangas pašoko ant kojų ir vienu kirčiu paguldė vyrą, kuris jį nusitvėręs už kaklo laikė. Palikdamas pusę savo švarko kito jurininko rankose, su visu padukimu puolė ant leitenanto atgaut sau kardą ir veikiai gavo į galvą kirtį, kuris, neinant giliai padarė didelę žaizdą. Kada jis antru sykiu parpuolė, jurininkai tuojau surišo jam rankas ir kojas. Su visu įsiutimu rėkė kiek tik galėdamas, raitėsi, ir daužėsi, kaip šernas pagautas žabanguose; už valandėlės, matydamas, jog visas besipriešinimas eina veltui užsimerkė ir visiškai nusiramino. Jeigu ne jo sunkus ir tankus kvėpavimus, tulas but galėjęs palaikyti jį už negyvą.

— Palaimink man sielą! — sušuko kapitonas, —argi šitie vergai, kuriuos jis man pardavė, nenusijuoks iš visos širdies, kuomet pamatys jį esant vergu, kaip ir jie patys. Jie pradės manyti, jog tai yra tikra Dievo apveizda.

Tuo tarpu vargšas Tamangas gulėjo kraujais aptekęs. Mielaširdingas vertėjas, kuris diena pirmiau, sutaupė šešių negrų gyvastis, atėjo aprišti jo žaizdų ir prakalbėti kelių simpatijos žodžių su juom. Nėra užrašų to, ką jis jam sakė, ir Tamangas pasiliko nekrutąs kaip lavonas. Du jurininkai nunešė jį kaip kokį pundą į tarpudenį jam paskirton vieton. Per dvi dienas atsisakė palytėti bile valgio, arba gėrimo ir retai kada atsimerkė. Jo draugai nelaisvėje, pirmiau buvusieji jo nelaisviai, su išgąstingu nusistebėjimu sergėjo jį nužemintą tarpe jų. Taip didelė buvo ta baimė, dėl kurios vienas tiktai jo buvimas akyvaizdoje nuolatai įkvėpė juos, kad nei vienas iš jų neišdrįso tyčiotis iš enlaimės to žmogaus, kuris buvo priežastimi visų jų nelaimių.

Plaukaint žemės vėjo greitumu, laivas greitu laiku išnyko iš akių, žiurint nuo Afrikos pajurio. Svajonės apie Anglijos kreizierius daugiaus nebevargino kapitono minčių. Jo mintys apsistojo ant laukiamos palaimos, kurią tikėjosi laimėti nuplaukęs į kolionijas. Jo ėbėniniai tavorai buvo pilnoj sveikatoj, kadangi limpančių ligų tuom syk nebuvo. Tiktai dvylika negrų pasimirė nuo užtroškimo ir tai buvo silpniausi — vienas tik menkniekis. Bet su tikslu, kad kuo daugaiusiai apsaugojus savo žmogišką tavorą nuo jurų keliavimo įtekmės, jis sykį į dieną užgabendavo jį ant viršutinio denio. Trys šitų nelaimingų negrų pagretinės kruvos išeidavo oran po vieną valandą kiekviesa kruva, idant prisikvėpuoti šviežio oro sandelius, kurio turėjo užtekti per dvidešimti keturias valandas. Laivininkų dalis stovėjo ant sargybos, apsiginklavę, iki ausų iš baimės sukilimo; bet jie apsižiurėdavo, kad vergai niekuomets nebutų visiškai iš retežių paliuosuoti. Kartais jurininkas, kuris mokėjo smuika griežti, pavaišindavo juos muzika, ir tai buvo juokinga tėmyti tuos visus juodskurius, bežiurinčius akis įspyrus į smuikininką, laipsniškai prarandant baurią nusiminimo išvaizdą, ir pasileidžiant garsiais juokais — plojant rankomis taipgi, taip smarkiai, kiek tik jų retežiai jiems leisdavo. Judėjimas esąs neišvengtinu sveikatai, viena kapitono Ledokso pagelbingų taisyklių buvo, jog visi vergai turėtų but priversti šokti taip, kaip arkliai yra prverčiami piestu šokti, kuomet įveda laivan ilgai kelionei.

— Eikite, eikite, mano vaikučiai, šokite ir pasilinksminkite! — šaukdavo kapitonas storu, lyg grįaustinio balsu, kad net laivas subraškėdavo.

Ir kaip matai, visi nelaimingi juodukai budavo bešoką.

Tamango žaizda per tulą laiką laikė jį po lubomis, bet po ilgo laiko pasirodė ant denio; išsykio stovėjo tarpe besivarginančių vergų, laikydamas augštyn iškėlęs savo išdidžią galvą.

(Bus daugiau)

POEZIJA

K. Bridžius.

PASAULI!

Pasaulį, ar žinai tą šalį,
Kurioj valdovai — kunigai?
Kurioj klebonas viska galį?
Kurią suėmę jo nagai?

Ten jis ministeris barzdotas,
Ten fabrikantas ir pirklys;
Banko direktorius kudlotas,
Arba garsus Seimo narys.

Visur, kur eisi, — vis klebonas,
Storas, drąsus ir išdidus,
Nors nusimetęs jau sutonus
Ir įsirėdęs į frakus.

Visur, kur lėbaujančios puotos,
Kur biržos, bankiniai namai,
Kur dvaras, girios neparduotos
Skuba to krašto kunigai.

Jie melstis nebeturi laiko:
Tam vienuolynų steig šimtus,
Kurie tamsybėj liaudį laiko,
Ruošia savuosius fašistus.

Visi to krašto darbo žmonės
Badauja, kenčia, skriaudžiami...
Gi kunigams mat "iš malonės".
Valstybinė alga puiki.

Alga už tai, kad jie parašo
Kam žemės duoti, o kam ne.
Alga už tai, kad jie vis prašo
Tarnybon priimt su jų žinia.

Pasauli, neieškok to krašto,
Kur tarp laukinių Azijoj,
Bet dirstelk ant Baltijos kranto
Nes taip yr' čia, čia Lietuvoj...

Rugsėjis, 1925.

Ant. Jonauskis — Ant. iš Padvos.

IŠPLĖŠTA ŠIRDIS.

Skiriu — Kopenhagos deryboms.

Vos tik raudonveidė Aušra mums sužibo,
Tuoj Varšuvos aras krutinėn įkibo...
Sukruvino Tautą... ir širdį išplėšė, —
Į Varšuvą nešė...

Ir štai jau keletas metų praslinksta,
Musų valdovai, musų krikdemai Varšuvon

— Jie jau panoro su tigrais tartis?!
— Gal nusibodo ilgai taip bartis?

Jie Varšuvon linksta,
O tauta nenori ir pyksta.
Ir pagalbos laukia
Ir balsu galingu pasauliui tik šaukia: —

Ei pasauli, atsiimk tu lenkų arą!
— O jei ne? —
Tai kumščių gaisras
Vilniun kelią ras!...

Kol lenkai Vilniuj tiktai bus, —
Taikos žodžio mus nebus!!
— Ei, apleiskit Kopenagą,
Nebearkit širdy ragą!-...

P. Čiučelis.

IŠ APYSAKOS.

Už poros sąvaičių mes pasidarėm dideliais draugais ir begalo ilga man budavo diena, jei jo nesusitikdavau. Pamylau aš Jokubą kiek tik mokėjo mano siela mylėti ir prisirišau prie jo taip, kad viskas be jo neįdomu budavo. Pamylo ir jis mane. Pamylo gal todel, kad suprato mano likimą, o gal ir todel, kad ir jis vienas, kaip pirštas buvo pasauly.

Vieną kartą jis man papasakojo apie savo gyvenimą. Jo tėvą medis miške sutraiškęs kertant malkas, o motina prigėrusi. Jis likęs dvejų metų vaikėzas ir taip tarp svetimų užaugęs. Visur jo buta ir visko matyta. Veik kas dien vis ką nors naujo pasakydovo, o ypatingai kai jis įsigerdavo. Blaivus budamas kalbėdavo iš reto basu, rusčiai sutraukęs antakius. Degtinės dažnai jis išgerdavo. Kėlyje kur jis nakvodavo po šieniku vis budavo pusbankis.

"Sunku, ot trošku gyventi, žmonių nėra. Geriu ne todėl, kad aš jos norėčiau, bet nėra ko reikia žmogui. Perdaug mane gyvenimas nuskriaudė viską, ką tik galėjo atėmė. O tu, Petrai, negerk, biaurus dalykas gerti, nes už savo prakaitu uždirbtą skatiką kvailu pasidarai ir griauni sveikatą. Tu esi dar jaunas, pagyvensi, knygų prisiskaitysi ir busi tikras žmogus, one gyvulys dviem kojom. Aš net ir vardo žmogaus ilgai neturėjau. Katargoj mane ne Jokubu, bet 216 šaukdavo. Su vagimis, su žmogžudžiais devyneris metus išgyvenau. Tu dar nesuprasi kodel. Penktais metais darbo žmonių vadovai norėjo revoliucijos keliu darbą ir turtus visiems lygiai padalyti, bet nepavyko. Daug tas kainavo, oi daug. Upės kraujo išbėgo iš darbininko kuno. Mušė, draskė kankino budeliais virtę žmonės. Buriai raitų kareivių lakstė po visą kraštą, korė, smaugė į kalėjimus grudo. Mane ir įdavė vienas. Suėmė, išvežė ir taip devynius metus nesau žmogumi išbuvau. Baisiai baudė persigandę kunigai su ponais. Na, bet niekis, ateis laikas ir žmonės pasiims kas jiems priklauso. Ne šiandien tai rytoj tas bus. Ir kai tą aš atsimenu tai viskas niekai. Rodos dar pavilkėčiau tą rudinę, pančius panešiojau ir toj pačioj kameroj linksmai uždainuočiau. Be laisvės, Petrai, ir pyragas neskanus daros. Kitas numiršta laisvės netekęs. Laisvė tai viskas žmogui ir tik jai žmogus privalo melstis. Juk ir paukšteliai, tik todėl gražiai gieda, kad jie laisvi yra. Seniau aš viską labai mylėjau, bet dabar ir žmonių nekenčiu, o rodos žmogus rei kėtų mylėti. Žinoma negi gali žmogus savo priešo mylėti. Priešui, kuris tau bloga daro, skriaudžia tave, keršyti reikia. Taip, brol, devyni metai, tai neviena vasara. Nusibodo, kad juos kur velniai nujotų. Per tą laiką nei Dievas, nei Velnias nepasirupino kaip aš gyvenu. Dievas tik tuomet gudrus ir mandrus, kai pas žmogų pilna kišenė, o kai blogai žmogui jo ir su pyragu nebeprisikviesi."

"Taigi šeimininkas delto ir sako, kad tu bedievis", —pertraukiu Jokubą.

"Et, Dievas ir niekam nebetiki, jis gerai žino, kad mirė teisybė ant žemės. Sako. Daug ką jie sako, o tik teisybės nekuomet nepasako".

"Ana ot šeimininkas ir sako, kad piktos dvasios tave apsėdo".

"Jie patys piktos dvasios", — pertraukia Jokubas.

"Bene jie žino, kas yra toji dvasia. Apart skatiko nieko daugiau nežino. Vakar ar tu nepastebėjai, kaip jis grįžęs iš turgaus dėliojo ir skaitė tuos prakeiktuosius skatikus. O kokios jo akys buvo. Taip ir rodės, kad viskas jo tai skatikas. Už jį jis ir Dievą eglėn pakabintų. Šitokių viskas, viskas piniguose. Ką jis galvoja, daro vis apie jį manydamas. Eina bažnyčion ir tenai meldžias, kad jo Dievas jam padėtų kitą apsukti. žiurėk atsiklaups mušas į krutinę, linguoja prieš aukso šmotą ir prašo, kad sektusi artimą nuskriauti."

"Gerai, o velnių ar yra bažnyčioj Jokubą?" — klausiu aš jį.

"Kodel ne, jis visur gali įlysti. Velnio visai nėra, bet tą žmogaus kiauliškumą, godumą velniu vadinam, o tokių kiauliškumų daug atsitinka bažnyčioj. Dievas tai tik niekur neina. Jis sau sėdi, kaip ponas aukse įlindęs ir juokias iš žmonių vargo. Del to Dievą ir vadina ponu. Dievas gudresnis už velnią, sako, bet tai meluoja. Kad nepinigai jis visai butų kvailas.

"O dievas ar yra, Jokubai?"

"Kas nori tam yra, o kas ne, kam jis nereikalingas, tam nėra Dievo. Dievas tai žmogus, nes žmogus ir Dievą sutvėrė. Kas gerai daro, nevagia, neskriaudžia, kieno širdy visuomet gyvena meilė, tas ir Dievas, o kieno širdy godumas, pavydas, nekanta tas yra kiaulė arba velnias".

"Palauk, bet tu klysti, Jokubai, kunigas mus mokino, kad Dievas žmogų sutvėrė. Paėmė, sako, dumblo saują ir nulipdė Adomą, iš jo šonkaulio paskui Jevą, o iš jų ir visi žmonės".

"Cha, cha, cha, toks didelis ponas, kaip Dievas pėckosis su dumblu. O antra bene kunigas matė. Tauzija jis tokias pasakas todel, kad už tai pinigų gauna. Niekas Dievo nėra matęs ir negali pasakyti, kad jis yra. Žmogus sutvėrė Dievą. Žiloj senovėj žmogus didelis glušas buvo. Jis visko bijojo ir todel viską sudievino. Jo vaikiškas protas tuomet pamanė, kad visur yra visokios dvasios. Dievą visokių pridirbo ir tik todel žmogui dar ir po šiai dienai blogai gyvenąs, kad jo protą dar tebelaiko burtų pasakos suspaudę. Kai nebuvo dievų, nė visokių nesamų šventųjų tol laiminga buvo žemė. Viskas visiems priklausė. O paskui vardu visokių dievų galingesni pradėjo smaugti silpnesnius, atsirado nuosavybės prakeiktos, vargai, nelaimės ir kitokios bėdos".

"Tai kaip, Dievo nėra, Jokubai, a? Tu sakai kad žmogus jį padarė?"

"Yra tik žmogus, o daugiau nieko. Žmogus buvo, yra ir bus. Jam nėra galo ir todėl žmogus Dievas. Kitokio nieko nėra. Jei butų Dievas, tai nebutų karų, kur tiek žmonių išpiauna ir turtus sunaikina, nebutų vogimų, išnaudojimų, prostitucijos, kalėjimų, kartuvių, nes Dievas neleistų biauroti savo vaikus. O dabar vardu Dievo vagia, suka, viską daro. Popiežiai net namus kantrybės vardu jo turėjo įsteigę ir tas Dievas nieko jiems nepadarė. Žmogumi reik buti, ot kas reikalinga, kitaip pražus pasaulis ir Die s neišgelbės jo" —baigia Jo bas.

Ir tolyn juo labyn aš prisirišau prie jo. Ilgainiui Jokubas man pasidarė žmogus slepeningas, žmogus, kuris viską yra matęs ir žino. Nors aš jo kalbų, kaip ir nesuprasdavau, tačiau godžiai klausydavaus ir tolyn pats prašydavau pasakoti. Jis niekuomet neatsisakydavo man ko nors paklausus ir todel mylėjau aš jį jau ir todėl, kad jo Dievas buvo visai kitoks, man nesuprantamas, bet geras ir visogalis, o kunigų žiaurus bejėgis. Galop ir aš savyje pajutau tą naująjį jo žmogų, kurio milijonai sujudo ieškoti ir po šiai dienai prisimenu Jokubą mano pirmąjį sielos draugą ir mokytoją. Jis mano akyse dažnai atsistoja tas pats gilus, liudnas, paniuręs. Jis sunkiai užgulęs arklą varo vagą, bet jo darbas nenueis niekais. Jis apars lauką ir tenai sužaliuos nauja gyvybė. Del darbo Jokubas niekuomet nesiskusdavo.

"Reikia dirbti. Be darbo niekur nieko nebus. Tik reikalinga, kad visi dirbtų ir kad visi turėtų gauti atlyginimą už savo darbą. Dabar vienas dirba, kaip gyvulys ir net duonai neužtenka, o kitas be jokio darbo pinigais švaisto. Darbas yra žmogaus proto didybės apsireiškimas ir todel jis šventas. Kas nedirba, tas neturi teisės ir duoną valgyti. Darbas miestus sutvėrė, iškasė kanalus, tiltus pastatė, kalnus perkasė, darbas liko papuoštas proto gabumais ir jo šviesybe. Na dabar ką bedaris, žmogus dirba ir vis beteisis. Už sugautą žuvelę ežere jį baudžia. Mulkis žmogus. Juk viskas jo ir tik reik dar prisidėti darbo, kad jis pasiimtų kas jo".

Jokubas pasakodavo man dažniausiai per pagulio laiką, o vakarais ar pasakas arba kokį nors atsitikimą iš savo įvairaus gyvenimo. Kai aš gaudavau liuosą sekmadienį, tai mes visą dieną išsikalbėdavom išėję į mišką. Sekmadieniais jis netik į bažnyčią, bet ir šiaip į jaunimo pasilinksminimus neidavo. Retai jį girdėjau dainuojant, o da rečiau šokant ar žaidižant. Tik vieną kartą jis buvo smagiai linksmas, tai per Joną, kuomet ponas savo varduves kėlė. Svečių, kaip ir nebuvo ir todel veik mes vieni namiškiai visą naktį praleidom. Tuomet tai ir Jokubas visai kitoks buvo.

(Bus daugiau)

RADIOGRAMAS IŠ CHICAGOS.

CHICAGA. Special, special. Halsted gatvėje gatvekaris parmušo žmogų ir perskėlė jam galvą. Žmogus nuvesta pas protestoniškų pažiurų daktarą.

Gydytojas, pamatęs žaizdą, sušuko:

— Vaje, veskite pas geresnį daktarą. Aš atsisakau ką daryti..

Sužeistas nuvesta pas barberį apačioje. Barzdaskutis užrišo galvą ir viskas O. K.

PRIRIŠTA

JI: — Jei tu nesiženiji manęs, tai palik mane ir eik sau.

JIS:— Tu pradėjai su manim romansuoti, tad tu gali ir palikti..

JI:— Bet tu žinai, kad aš negaliu. Aš pririšta.

POETAS: — Aš atėjau čia, kad gerai gauti lokalį kolarą savo eilėms apie ukininkus ir ukį.

UKININKAS: — Aš manau, kad tamsta ir gausi jį, nes aš tik šį rytą numaliavojau tą suolelį, ant kurio tamsta sėdi.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
ANTHONY A. TULYS, Editor
K. J. PAULAUSKAS, Business Manager.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50; Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"
327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

SPALIO DEVINTA.

Pasiekę mus tos dienos, Spalio Devintos, Lietuvos laikraščiai yra su gedulių apvadais. Kaip pažangieji, taip ir atžagareiviškieji gedulingai mini tą dieną, kurioje mes netekome savo sostinės. Tas parodo, kad Lietuvos liaudis, Lietuvos spauda, kuri reiškia liaudies nuomonę ir kartu veda ją yra tvirtai nusistatę už Vilnių— atsiimti iš lenkų Vilnių!

Tai žinant ir paskui žinant faktą, kad tą gedulių dieną Lietuvos oficialųs žmonės vedė derybas su lenkais, žmogus nebežinai ką ir sakyti.

Ką kunigų vedama valdžia mano padaryti su Vilnium, vesdama derybas su lenkais? Kaip ji gali tartis su tais žmonėmis, kurie turi išplėšę ir pasiglemžę Lietuvos širdį?

Gal but panašius klausimus prieš save turėdamos, "Lietuvos Žinios" ir reikalavo iš valdžios pertraukti derybas su lenkais nors tą gedulių dieną.

Bet kokia ironija, kada skaitome, jog už tą šventą reikalaviną to dienraščio redaktorė, p-nia F. Bortkevičienė, tapo nubausta 2000 litų, o nesumokėjus tos sumos įkalinta. Senelė, sena Lietuvos darbuotoja, visą širdimi Lietuvai atsidavus, įkalinta!

Tas meta ant klerikalų juodą dėmę, kurios jie ilgai nenusiplaus.

Sandariečiai dėl šitų įvykių yra pasipiktinę klerikalais tur but daugiau, negu kada buvę. Savo suvažiavimuose jie pareiškė, kad dėsią pastangų remti moraliai ir materialiai Valstiečius Liaudinnkus Lietuvoje, kad veikiau pašalinus iš valdžios viršunių tuos žmones, kurie gali šaltai ir ramiai tartis su musų priešų, smurto keliu pasigrobusiu Vilnių ir bausti pinigine bausme bei kalėjimu tuos, kurie stovi už principą, kad nesitarti su lenkais, kol jie nesugrąžins Lietuvai Vilniaus.

"LAISVĖS" BYLAI PASIBAIGUS

Praeitą savaitę pasibaigė "Laisvės" byla, kurią buvo prieš ją užvedęs kun. Petkus. Dienraštis buvo aprašęs buvusios to kunigo gaspadinės pasakojimą apie kunigo nesusitvarkymą linkui moterų. Prisaikinta džiurė išsprendė, kad "gaspadinės Onos" pasakojimas buvo neteisingas, bet kad jis buvo viešas, tai laikraštis turėjo teisę jį aprašyti. Dėl to tai dienraštis ir neprasižengė prieš įstatymus. Taigi, ir kunigo vardas liko "nuplautas" ir "Laisvė" išteisinta.

Nors tas dienraštis, džiaugdamas savo "laimėjimu", pareiškė, kad buk su kun. Petkaus pralaimėjimu pralaimėję ir tautininkai-Sandariečiai, bet mes turime pasakyti, kad mum yra smagiau matant "Laisvę" išteisintą.

Mes, kaip ir kiti, žinome, kad tas dienraštis yra pilnas fabrikacijų ir kad jis turi po kojų pamynęs laikraštinę etiką bei dorą. Sakysime, Sandariečių laikraščiuose mes nerasime tokių negražių ir žemos rušies aprašymų, kokių mes užeiname "Laisvėje". Tačiau "Laisvės" pasielgimas su kun. Petkumi dalinai yra pateisinamas. Laikraščio pareiga yra informuoti skaitytojus žiniomis. O biznio delei laikraštis privalo stengtis turėti ir įdomesnių, ne taip paprastų žinių. O aprašymas apie kun. Petkų, kaip tik ir buvo įdomus, ypač tokiems skaitytojams, kokie yra to dienraščio. Ir mes esame linkę manyt, kad menamas dienraštis rašė apie kunigą ne su tikslu, kad pakenkti jam, kaip asmeniui, bet kad pasmerkti per jį visus kunigus, kurie statosi save doros saugotojais.

Šiemet pasitaikė jau antras atsitikimas, kur lietuvis kunigas pralaimi, bandydamas gauti atlyginimą už apšaukimą jį turint ką bendra su moterimis. Keli mėnesiai atgal Detroite kun. Jonaitis skundė vieną biznierių "juodrankiškume", bet biznierius Aukštuolis teisme pirodė, kad jis reikalavęs iš kun. Jonaičio tukstančio dolerių už tai, kad kunigą nutvėręs prie savo moters besimeilinant, ir teismas p. Aukštuolį išteisino. "Laisvė" li

o išteisinta, remiantis truputį kitokiu principu.

Dabar įdomu, ar kun. Petkus skųs "gaspadinę O ną", kuri davė dienraščiui pamato negražiai kunigą ap šyti.

Apžvalga.

SKAUDŽIAI PATAIKĖ

Senas Sandariečių veikėjas, p. P. Mikolainis, parašė straipsnį, nurodydamas, kad Lietuvos kunigai, eidami Romos įsakymus kenkia lietuvystei. "Sandara" patalpino tą straipsnį. Marijonų dienraštis Chicagoje juo labai užsigavo ir prirašė net tris špaltas, išvadindamas p. Mikolainį melagiu ir kitaip.

Bet ko geresnio ir laukti iš klerikališkų kunigų? Juk geri kunigai, kurie rupinasi vien savo pareigomis, neeina į laikraščius bei politiką. O tie, kurie yra atsidavę politikai, geriau ir nemoka "argumentuoti", kaip tik melagiais kitus apšaukti.

NUSIGANDO ŠLEŽEVIČIAUS

Amerikos klerikalai, pamatę p. Šleževičiaus radiogramas "Sandaroje" ir kituose Sandariečių laikraščiuose, nusigando. Kad apjuodinus p. M. Šleževičių, jie pradėjo priminti 1917 m. p. Šleževičiaus užvestą bylą prieš vieną kunigą. Girdi, kuingas įtaręs p. Šleževičių nevalstybingume ir tas apskundęs kunigą. Bet teisme nieko nelaimėjęs ir todėl jis esąs "prieš-valstybinis" žmogus.

Laimėti prieš kunigą Lietuvos teismuose tikrai butų kas tokio nepaprasto. Ir jei klerikalai turėtų ką pasakyti prieš p. Šleževičių, tai jie nevartotų prieš jį tokių "argumentų".

SIULOSI PROVOTIS.

Kunigų organas "Draugas" siulo kunigų federaciją kaipo ekspertą teismuose. Seimo nariui kun. Mieleškai. Girdi, tas kunigas norįs pasiprovoti su Amerikos "Dirva", bet neturįs smegenų, kaip pradėti. Nes "keisą" pavedęs bedieviui adv. Bradčiuliui, chicagiečiui.

Vadinasi, kunigai, kurie turėtų skleisti žmonėse taiką, taip pamėgo teismabučius, kad vienas paskui kitam eina provotis. Negana to, ir jų visa federacija pradėjo siulytis eiti į teismabutį. Tai tau ir pavyzdžiai iš musų kunigų. Ir dar vis jiem nepatinka, kada kas pavadina juos susmukusiai doroje.

LIETUVIŲ APSILEIDIMAS KLAIPĖDOS KRAŠTE.

Anglų laikraščiai skelbia pasekmes Klaipėdos rinkimų į Seimelį. Esą balsavimas parodęs, kad Klaipėdos kraštas norįs autonomijos, nes daugiausiai balsų gavusi partija reikalaujanti autonomijos Klaipėdos kraštui.

Rinkimus į Seimelį, matyt, laimėjo vokiečiai. Vokiečiai laimėjo ne todėl, kad didžiuma Klaipėdos krašto gyventojų pritaria jiem, bet todėl, kad ten lietuviai yra labai apsileidę ir miegaliai. Bent taip tenka manyti iš p. Pr. Butkaus straipsnio, tilpusio "Lietuvos Žiniose".

Rugsėjo 30 d. š. m. p. Pr. Butkus gavęs sekančio turinio laišką:

"Prieš Tamistą įtraukime į rinkimų sąrašus yra skundas patiekta. Miesto Taryba šitą skundą patenkino, kadangi Tamista neesi Klaipėdos krašto pilietis ir neturi rinkimui teisės.

"To dėlei Tamista esi rinkikų sąraše išbrauktas. Pasirašo de la Chaux, miesto patarėjas; tvirtina: Haruach, miesto vald. yr. sekret."

Butkus nurodo, kad ne jisai vienas tokį laiškelį gavo. Girdi, tokių laiškelių buvę išsiuntinėta 2,3000 ar gal ir daugiau, ir "kad tokie rašteliai buvo įteikiama ne vien Lietuvos piliejiams, bet ir tiems, kurie optavo už Lietuvą, kurių esą į 6,000 visam krašte, kad iš tų optantų gauną tokius raštelius tik tie, kurie esą lietuviškos orientacijos..."

Esą tokį raštelį gavęs ir prof. Yčas. Jį gavęs ir pats Klaipėdos gubernatorius. Be to girdi,

"Žmonės dar kalba, kad greitu laiku, tur buti po rinkimų į Seimelį, busiąs įteiktas p. Gubernatoriui dar vienas raštelis, butent, kad jis, kaipo ne pilietis Klaipėdos krašto, negali buti šio krašto gubernatorium ir turi išeiti laukan".

"Kas čia kaltas toj visoj anarchijoj?" — klausia p. Butkus. Autorius įmato apsileidimą Klaipėdos krašto lietuviuose valdininkuose ir gubernatoriuje. Esą:

"Kada 1923 m. pradžioj po išvadavimui kiekvienas klaipėdiškis sveikino savo tautietį lietuvį su kupina džiaugsmo, pagarbos širdimi — šiandie po 3 metų tas pats klaipėdiškis bėga nuo to savo tautiečio kaip nuo užkrėsto — liga chamizmo. Nepagarba, nepasitikėjimas, žeminimosi svetimtaučių akyse, netvarka, ištižimas, nerangumas, išdidumas ir tuščias poniškumas,— štai kas pas mus duoda toną.

"Aš nekaltinu nė p. Budrio, kaipo gubernatoriaus. Ar galima kaltinti žmogų, kad jis gubernatorius? Kas šiandien nenorėtų buti gubernatorius? Juk dabar tokia mada — bile tik vietą užimti..."

Kalėdų Diedukas.

Iki Kalėdų Švenčių jau nėra nei dviejų mėnesių. Šitos šventės visais laikais ir visose šalyse yra sutinkamos ir praleidžiamos vienodai — su pasveikinimais ir aplankymais draugų ir įvairiausiomis dovanomis jiems o ypatingai vaikams.

Kad šitos dovanos duodančiam jas neatrodytų asmenišku dalyku ir kad priimančiam jas lengviau butų jos priimti, reikėjo sugalvoti mytiškas asmuo senas Kalėdų Diedukas, kuris yra pasakiškai turtingas ir nakčia per kaminą įlindęs sukiša savo dovanas į pakabintas ant šniuro kojines.

Šitą Kalėdų Dieduko vaidmenį vaidina tėvai ir visi kiti vaikų draugai. Smagumą iš to turi ne tik vaikai, bet ir dideli, ne tik tie, kurie ima dovanas, bet ir tie, kurie jas duoda.

Todėl šitas Kalėdų dovanų dalinimo paprotys yra žymiai išsiplatinęs pas visus. Duoda ir ima dovanas ne tik vaikai, bet ir dideli. Duodantieji džiaugias padarę ką gero savo draugams, priėmusieji dovanas džiaugias ne tik gerą ir gražų daiktą gavę, bet ir apčiuopiamą savo draugų ženklą turėdami.

Tokiu budu Kalėdų Šventė su savo Kalėdų Dieduku ir Kalėdinėmis dovanomis įgija gilios ir neišdildomos kilnumo reikšmės visiems. Šita reikšmė dar labiau pagilėja, kad dovanos yra duodamos ne tuščioms įgaidoms patenkinti, o kokiems labdaringiems tikslams— biednuomenei sušelpti ar kitiem naudingiems tautos reikalams.

Mes turime daug visokių įstaigų, kurios rupinasi musų biednuomenės reikalais, bet neturime gana tų įstaigų, kurios rupinasi musų tautos reikalais. Todėl į šituos reikalus mums ir pridera daugiau domės atkreipti ir daugiau savo jausmų jiems pašvęsti.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara ir Politinis Iždas, turėdami šitą omeny, sumanė panaudoti dabar ateinantį prieš Kalėdinį laiką aukoms sudėti ant musų tautos aukuro. Visokių tautinių reikalų ir čia ir Lietuvoje, kurie prašyte prašo musų paramos yra labai daug. Jei mes daugiau aukų sudėsim ant to musų aukuro, daugiau mes galėsime patenkinti bent pačius gyvuosius musų tautos reikalus. Musų tauta sustiprės nuo to, pakils augštyn ir bus laiminga. Argi nebus mums smagu žinoti, kad ir mes bent šapeliu esame prisidėję prie to savo tautos laimingumo?

Yra sakoma, kad lengviau yra duoti, kaip pačiam imti. Taigi, duokime savo tautai. Bukime Kalėdų Diedukais ir neškime savo dovanas ant musų tautos aukuro. Tegul jos išauga didžiausia kruva, kuri degdama musų labdaringumo liepsna plačiai nušvies Lietuvos gyvenimo horizontus ir aplaimins ten esančius musų brolius ir seseris.

Duokime ir aukaukime, kas kiek galime.

A.L.T. Sandaros C. V. ir Pol. Iždo Komitetas.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Gerbiamoji "Sandaros" Redakcija! Prašau neatsakyti patalpinimui šį mano laiškutį artimiausiam laikraščio numery. Už ką teikites priimti širdingą ačiu.

Grįžęs 1925 m. 29 rugpiučio iš Lietuvos bastilijos (Panevėžio kalėjimo) iškalėjus metus dešimt mėnesių, džiaugdamasis patekęs ant laisvės, sveikinu Amerikos darbuotojus draugus Sandariečius ir kitus už Lietuvos laisvę: žodžio, spaudos ir t.t. kovotojus.

Netikėjau, kad iškovotoj Nepriklausomoj Lietuvoj iš dvigalvio aro Nikolkos, už ką tik nepadėjus galvą 1916 m. ešafote (kartuvių vietoj) dėka sugebėjimui kalėjant per penkius ir pusė mėnesius simuliuoti (psichikoj) ir ačiu dr. F. Askarui Šille farmacentui ir Ign. Simonaniui vaistų meisteriui, jiems patvirtinus kaipo liudininkams mano simuliacijos, tapau išgelbėtas. Dabar, Lietuvoj už kokių tai kaltinamųjų toj počioj byloj liudininkų, kurie per prievartą politinės policijos valdininkų, ar tikslu prisipažinus, ar tikrai ar ne ir įdavus nekaltą žmogų ko trokšdami reikalauja politinės policijos valdininkai, kad daugiau tuo pasirodžius savo gabumą valdžiai, įdavė liudininkai parodydami, kad nuo 1919 m. iki 1920 m. pabaigos neva Rokiškio apskrity organizavęs slaptą komunistų partiją ir jos buvęs iniciatorium.

Kiek man neaiškinus prašymuose, skunduose valdžios atstovams ir kur juos nedavus per ko net dvejus metus nieko negelbėjo ir neparodė kaip tai S. V. Zytonis, Teismo Tardytojas Šabonevičius pamatų už ką esu laikomas ir prispyrus Šabonevičių išsitarė: "Matąs, bet nieko jis negalįs daryti. Tai jie?" Kas davė suprasti, Krikščionių Demokratų visoj traicėj, ne kitaip.

Bet už ką, ta krikšč. dem. visoj trejibėj taip atkeršija? Tur but, kad nenurodinėjau per visą laiką gyvendamas Lietuvoj, kaip spaudoj, taip viešose ir ne viešose jų visiems susipratusiems piliečiams žinomus darbus. Už tai? Ačiu.

Pasiliuosavus iš kalėjimo jau greit du mėnesiai slankioju po įstaigas, ieškodamas darbo, nors matomai nekuriose įstaigose yra, bet kaipo neištikimas jiems žmogus, t. y. ne krikščionis demokrat. tai nėra ir taip daro, kad negalėtų buti, o juodo darbo ir manyti nereik. Nes slankioja gatvėmis dar anksčiau negaudami darbo žmoneliai. Įstaigose teko patirti dėka protekcijų bei rekomendacijų politisio ištikimumo, o ypač partiniai k. d. ir tam panašus dirba: vyras su žmona, tėvas su vaikais ir tt. Tai yra, vienos šeimos keli nariai, tuo tarpu sutinki beieškojančius darbo jau net po kelintą mėnesį pusbadžius žmonelius, o jau sukompromituotam dėka geriems žmonėms ir valdytojams nėra ko ir manyti, tai pareiga atkalėjus metais ir išėjus slankioti lyg šuniui perkarusiam ir nuo baslių ir akmenų vilnomis nuslinkusiomis, tai reiškia: iškentėjus pekloj turi pereiti čysčių, o paskui pažiurėsim.

Prie džiaugsmingo pasiliuosavimo ir kaip matosi ėjimo gyvenimo eigos išdrįsau pranešti draug ir pasveikinti Amerikos Sandariečius.

Su pagarba: **Ant. Kėlečus.**

Jeigu kas malonėtų susirašinėti, prašau: Lietuva, Šiauliai, Mokytojų knygynas.

KUR DINGSTA?

Retas iš lietuvių turinčių Amerikoje savo gimines, pažįstamus neskaito Amerikos lietuvių leidžiamus pažangius laikraščius kai va "Sandara", "Tėvynę", "Vienybę", "Naujienas", etc. Tie laikraščiai savo gražiu ir turtingu turiniu Lietuvoj yra labai mylimi ir branginami musų liaudies. Jie eina iš rankų į rankas ir taip beskaitome net visai suplyšta. Juose daug karčios teisybės apie musų uksų, krikdemų, ledratų politiką ir jų pastatytą kuniginę vyriausybę. Teisybė, neteisybės sielai akis bado... Ir štai jau vienas: "Tėvynė" neįsileidžiama. "Naujienų" parėjimas margas. Dienraštis turintis į mėnesį pareiti 30 Nr. pareina kartais tik apie dešimtį. Susiraito klausimas: Kur dingsta tiek daug Nr.?— Gal paštoj žuva ar k.? Apie Amerikos paštą reikia buti geresnės nuomonės. — Ten vargu jie galį dingti. Lieka mintys, kad tie Nr. dingsta Lietpaštuose. Gal cenzura neįleidžia, ar kiti galai? Bet juk tai turėtų buti skelbiama už ką ir koks Nr. konfiskuotas. Tiesa, Lietuvoj įsigalėjo slapukizmas ir jis žydi. Vis del visuomenė tai norėtų žinoti. Ir ji turi teisę žinoti. Prie progos turiu priminti, kad Amerikos laikraščiai cenzuruojami ir musų paštuose. Teko matyti, kaip (X) pašto tarnautoja radusi laikrašty prieš klerikalinį straipsnį, konfiskavo tą Nr. Bendrai, nereguliariu persiuntimu užsienio spaudos butų rimtas reikalas susirupinti. — **Ant. Jonauskas.**

NEW YORKO valstijos gubernatorius ir katalikas pasveikino savo gubernijos žydus su Naujais Metais, 5686-87 ir pareiškė, kad žydai yra turtu šalies, kurioje jie gyvena. Gubernatorius pažymėjo, kad atskyrimas bažnyčios nuo valstybės politikos yra išdava tolerancijos visų tikybų ir pamatas vienodo veikimo šalies gerovei.

Tačiaus tikrieji katalikai kitaip tvirtina.

Kun. Petkaus byla prieš "Laisvę"

(Pabaiga.)

Jau rašiau "Sandaroje" apie pradžią tos bylos, kuri dabar jau pasibaigė, ir tikiu, abiems pusėms netikėtai. Svarbiausiais dalyviais, apart "Lasvės", toje byloje buvo 58 metų kunigas Petkus ir "gaspadinė" Ona Čeliutė, panelė 45-46 metų amžiaus. Visas gi dalykas iškilo iš parapijos mitingo, įvykusio lapk. 5, 1923, apie kurį liudininkai liudijo teisme maždaug sekamai.

Mitingą šaukė pats kunigas, užsakydamas iš bažnyčios; bet jis šaukė ne visos parapijos mitingą, tik tėvų komiteto. Bet, matyti, jau Petkaus parapijoje buvo susidariusi sriovė, pasirįžusi Petkų prašalinti. Tat į mitingą suėjo apie 400 parapijonų, nusistačiusių mitingą paversti parapijos mitingu ir išgvildenti tulus dalykus. Petkus, tą pamatęs, iš visų spėkų nenorėjęs daleisti, kad parapijonai išsirinktų savo pirmininką. Jis norėjo, arba pats pirmininkauti, arba pastatyti savo žmogų. Bet parapijonai nusprendė kunigo neklausytį ir išsirinko pirmiausia Masiulį, o paskui Tolubą pirmininku.

Petkus užpykęs, išbėgo iš salės, ir, bėgdamas, užsukęs šviesas ir jas tuoj vėl atsukęs (tulas liudininkas liudijo, vienok, kad ne Petkus, bet jis šviesas atsukęs). Paskui pasigirdo skambinimas varpo, garsinančio gaisrą. Nežiurint tų trukdymų, parapijonai pasiliko salėje ir atlaikė mitingą, kuriame pakilo Ona ir pradėjo kalbėti. Jos kalbai pasipriešino dalis parapijonų, sakydami, kad tai klebonijos dalykas, ne parapijos, bet balsuojant, vienbalsiai, nutarta duoti Onai kalbėti ir net priimta nutarimas už ją stoti, jei ji del tos kalbos nukentėtų.

Ona gi papasaskojo, kad pirmą dieną atėju tarnauti pas Petkų 1922 metais kovo mėnesį, kunigas atėjęs naktį ir kalbinęs ją prie "negražių darbų". Jis su panašiais pasiulymais lindęs, sako Ona, dar du sykiu. Ji, išbuvusi virš du mėnesius pas Petkų, jį apleido. Petkus liudijo, kad apleido todel, kad jis nenorėjęs daugiau algos mokėti, nes Ona nemoka nei rašyti, nei skaityti (skaito tik "druką") lietuviškai, o angliškai visai nemokėjo.

"Lasvė" keturius sykius aprašė Onos pasakas ir vėliau karikaturą įdėjo. Petkus už tai apskundė laikraštį ir del to iškilo byla. Skundas tapo paduotas sausio pabaigoje, 1924 metų. Jis buvo svarstomas Queens County Supreme Court teisme, prieš teisėją ir džiurę. "Laisvės" advokatu buvo p. Roe ir trys pagelbininkai, o Petkų gynė vienas lietuvis Vencius.

Liudininkai liudijo trijais dalykais: 1) apie teisingumą įvykių mitinge, apie gerumą Petkaus reputacijos ir apie blogumą Petkaus reputacijos. Teisingumą įvykių mitinge Petkus neginčijo. Jis prisipažino šviesas gesinęs, bet varpo neįsakęs skambinti, taipgi nesiuntęs visų parapijonų į peklą, išeidamas iš salės. Jis tik siuntęs porą, norėjusių prikalbinti jį pasilikti mitinge.

Apie gerumą Petkaus reputacijos liudijo dvi buvusios jo gaspadinės ir pora senų parapijonų. Taipgi jo rekordas 33 metų kunigavimo, laike kurio jis nebuvo papuolęs į jokius skandalus. Liudijo ir faktas, kad rezignavus iš Brooklyno parapijos, kur gaudavęs įeigų apie $6,000, vyskupas jam davė vietą kapeliono ligonbučio ir kalėjimo, su alga $125 į mėnesį.

Apie Petkaus karakterio blogumą liudijo taip vadinamos "raudonosios davatkos", kurios prisipažino, kad nebuvę jo parapijonkomis, bet gyvenę parapijos ribose ir "girdėję", kad Petkaus reputacija "esanti bloga'. Ypatingai viena juokingai atrodė, kada bandė teisme įtikinti, kad Petkus prašęs iš jos bučkio, kad ji atėjusi išpažinties, nuodėmių klausimo budelėje. Kita prisipažino esanti 25 metų, bet jau 10 metų atgal girdėjo, kad Petkaus reputacija bloga, sąryšy su moterimis! Trečia net iš kitos valstijos atvyko, savais kaštais, kad paliudyti Petkaus blogumą.

Petkaus advokatas bandė įtraukti į rekordą "L." principus net 7 kartus, bet teisėjas neprileido, paaiškindamas, kad principai laikraščio nedaro skirtumo svarstant šmeižto klausimą. Didžiausiam priešui yra leista kalbėti apie žmogų.

Teisėjas, mokindamas džiurę kaip išnešti teisingą ir suprantamą nuosprendį, nurodė, kas yra "libel" — šmeižtas. Jis pareiškė, kad jei Ona sakė tiesą ir "L." teisingai jos žodžius perdavė, tai laikraštis nekaltas šmeižte. Jis gali teisybę rašyti. Taigi, sako, teisėjas, jus visų pirmiausia tą turite išspręsti.

Paskui, sako, teisėjas, yra įstatymų numatyta atvėjai, kur laikraštis gali rašyti, kad ir netiesą, jei dalykai yra vieši, visiems žinomi, ir kada laikraštis turi pareigą, ribotą teisę, apie tuos dalykus rašyti. Jei džiurė ras, kad "L." publikavo melus, bet jei pripažins jai tą "ribotą teisę", tai laikraštis irgi nekaltas.

Jei, sako toliau teisėjas, džiurė ras, kad Onos pasakos neteisybė, ir kad laikraštis neturi tos "ribotos teisės" publikuoti, tai tada turi nuspręsti kiek Petkui pinigų paskirti už jo šlovės nuplėšimą. O jei džiurė rastų "L". straipsniuose dar "piktą norą įgelti", tai gali prie tų nuostolių dar pridėti "baudą". Džiurė, taip teisėjo įmokinta, svarstė dalykus 4 valandas. Pirmuoju klausimu ji rado, kad Onos pasakos neįtikėtinos ir todel "L.' rašė melus. Antruoju klausimu džiurė rado, kad Onos pasakos liko vieša nuosavybė ir todel laikraštis turėjo ribotą teisę jas publikuoti. Trečio klausimo todel jau nesvarstė, nes laikraštis nekaltas. Ir taip išeina, kad Petkui liekasi jo reputacija atstatyta, o "L." lieka išteisinta šmeižtų skleidime.

Byla, vienok, "L." kainavo apie $8,000 (taip žmonės artimi bolševikams kalba).

Vyt. Širvydas

"KINO" GASTROLĖS.

VIEKŠNIAI. Rugsėjo 5 ir 6 dieną, iš kažin kur atvykęs "kinomatografčikas", pil. Gordono salėj 'rodė" "Kankinių rumai" ir šį tą iš francuzų karų su Europa.

Neprisilaikė punktualumo, dėliai ko, pav. 6 d. š. m., tulas pilietis net "bartis" pradėjo. Filmos nuo daikto sutruksta, lietuviškieji parašai, del tamsumo ekrano, sunku išskaityti. O publikos mandagumas! Apsaugok šventac Jackau! Taip ir "verda" visa salė. Ypač pasirodžius rusiškiems parašams. Afišose kalbos darkymas nesvietiškas.

"Kulturos" burelių suvažiavimas.

(Prisiųsta "Sandarai")

Rugsėjo mėn. 20 d. Šiauliuose įvyko pirmasis Lietuvos "Kulturos" burelių atstovų suvažiavimas. Susirinko kelios dešimtys atstovų, kurie atstovavo apie 900 narių. Prezidiuman išrinkta pp. Toliušis, L. Šmulkštys ir Stankaitis.

"Kulturos" b-vės veikimą nupasakojo p. K. Venclauskis. Darbas pradėta su keletu šimtų litų ir ligi šių dienų išsivystė į didžiulį knygų leidimą ir kulturos darbo organizavimą. Taip, b-vės balansas 1925 metams siekia 534,000 litų. Turtas knygomis siekia milijono litų vertės. Įsigyti nuosavųs namai. Narių skaičius žymiai auga.

"Kulturos" žurnalo padėtį apibudina p. P. Bugailiškis. Iš pradžių spausdintas vos 1000 eks. Šiuo metu žurnalo spausdinama 3500 ekz. Visuomenė gyvai šiam darbui pritaria. Raštų netruksta, kas paprastai nebuna su kitais tos rųšies musų žurnalais.

Toliau p. Rymdžius praneša burelių stovį. Įsikurę ir veikia 88 bureliai su 1674 nariais. Visi nariai gauna veltui "Kulturos" žurnalą ir 30 nuoš. pigiau visus "Kulturos" b-vės leidinius. Bureliai plačiai dirba kulturos darbą. Ruošia spektaklius, paskaitas, steigia kinematografus, radio priimtuvus ir tt. B-vė visame burelius remia.

"Kulturos" burelių uždavinių klausimu kalba Seimo narys p. K. Bielinis. Uždaviniai platųs. Kraštas skęsta tamsybėj ir degtinėj. Reikia organizuotai dirbti palčiausią kulturos bei švietimo darbą. Tam išnaudoti visos esamas inteligentines pajėgas. Burelių tikslas turi buti šviestis ir šviesti.

Toliau, burelių orga-jos reikalu pranešinėjo p.. Jonuškis ir St. Brašiškis. Suvažiavimo dalyviai gyvai kiekvieną iškeltą klausimą svarstė ir priiminėjo atatinkamas rezoliucijas.

Dar ėjo p. St. Brašiškio mokslo populerizavimo priemonių demonstravimas. Parodyta įvairios raganinės lempos, kino aparatai, radio priimtuvai, fizikos aparatai ir tt. Suvažiavimas gyvai visa tuo domėjosi.

Po suvažiavimo įvyko iškilminga vakarienė kurioje pasakyta nemaža prakalbų, kurių tarpe p. Daugelos, Šiaulių miesto burmistrui p. J. Londeckio ir žinomo rašytojo p. Vienuolio-Žukausko.

Taipgi apsilankyta "Kulturos" teatre, kame specialiai suvažiavimui buvo vaidinta 5 veiksmų drama "Jono Širdis". Vaidinimui pasibaigus visi pakilusiu upu išiskirstė kas sau.

L. Š.

UKMERGĖ. Vargai ir rupesniai. Žmonės pas mus labai dejuoja: kas bus, kas bus, kad lietus lyja ir lyja. Nupiautas vasarojus baigia puti ant lauko; miežiai jau sužėlė, o žirniai išbyrėjo. Rugių gi nei kviečių sėti negalima, nes ant dirvų vanduo.

Žinia apie darbininkų gabenimą Francuzijon pasiekė plačiai jau ir ukmergiečius. Sujudo daugelis važiuoti. Kiti važiuoja net su žmonomis ir vaikais, važiuoja ir jaunos merginos. Visi teisinasi, kad dabar Lietuvoje esą sunkus laikai, nėra darbo, ir todel noroms nenoorms reikia važiuoti.

("L. Ž.")

Įvairios žinios.

Damascus griuvėsiuose.

LONDONAS, spalio 27 d. Tautiška Politinė Lyga Londone, kuri atstovauja Palestinos Arbų kongresą, gavusi radiogramą nuo kongreso sekretoriaus iš Jeruzolimo, kurioje sakoma, kad: "Tukstančiai tapo užmuštų ir tukstančiai sužeistų, taip pat tukstančiai paliko be pastogės pasekmėje Francuzų bombardavimo Damascus miesto. Per ištisas 50 valandų Francuzai kanuolėmis šaudė į miestą, didesnė miesto dalis tapo sugriauta".

Radiogramoje pranešama, kad ir Britanijos Konsulato namas tarp kitų yra sunaikintas. Nors Francija sulaiko žinias apie tai, kiek žmonių išmušama, bet nebėgėliai tvirtina, kad tame mieste žuvę griuvėsiuose mažiausia 225,000 žmonių.

Damascus yra senas, gražus, istorinis Syrijos miestas. Syrai yra sukilę prieš Francuzus, todėl pastarieji ir puola juos be pasigalėjimo.

Grafienė Karolyi neįsileidžiama.

Ungarijos grafienė Karolyi vėl negavo paso atvažiuoti į Ameriką. Esą ji norinti čia atvažiuoti ir laikyti prakalbas apie bolševizmą, varant agitaciją už jį. Ji pirmiau taip pat bandė įvažiuoti Amerikon, bet buvo atmestas jos reikalavimas. Vienas milijonierius kreipės net prie Prezidento Coolidge tuom reikau, bet ir tas nieko negelbėjo. Dabar rengiamasi pakelti kongrese klausimas panaikinti tą įstatymą, kuriuom remiantis galima neįsileisti imigrantų, menamų bolševistinių pažiurų.

Kepėjai kalėjime.

CALAHORNA, Ispanija. Visi šio miesto duonkepiai tapo įkalinti už atsisakymą parduoti duoną valdžios nustatyta kaina. Gyventojus duona aprupina kaimynystoje esančių miestų duonkepiai.

PARYŽIUS. Lig šiol Francija neteko virš septyniolikos tukstančių kareivių ir praleido virš 3,000,000,000 frankų ($141,000,000) Mirocco ir Syrijos sukilimuose. Sukilėlių esą žuvę bent keturis kartus daugiau.

NEPAPRASTI SPAUDOS PERSEKIOJIMO REIŠKINIAI "Šešupės Bangos" sukonfiskuota. "Šiaulių Naujienų" redaktorius sunkiųjų darbų kalėjime. Vilniuj — kaip Lietuvoj.

Lietuvos spauda šiuo laiku gyvena nepaprastas persekiojimo dienas. Štai daviniai:

Mariampolė. Telegrama. Apskrities viršininko įsakymu sukonfiskuota "Šešupės Bangos" 36 Nr. Priežastys nežinomos.

O štai smulkesnės žinios apie "Šiaulių Naujienas". Pasirodo, jų redaktorius L. Vitkauskas patalpintas sunkiųjų darbų kalėjiman už seniau tilpusius str., karikaturas ir eiles: "Piliečiai budekite", pasisakantį prieš projektuotą apsaugos įstat., karikat. drugelių gaudytojai ir Jovaro eiles "Viešpačiui".

Vitkausko kitaip iš kalėjimo neišleidžia, kaip už 25,000 litų kauciją. (Už pirmą paleidimą įnešta 5,000 l.). Klausiam tad: kuo gi skiriasi Nepriklausomos Lietuvos lietuvių spaudos padėti nuo tos padėties, kurioj randasi lietuvių bei gudų spauda akuopuotame Vilniaus krašte?

Elta štai praneša, kad "Bieloruskaja Krynica" redaktorius paleidžiamas iš kalėjimo už 1,000 zlotų užstatą.

Ar ne pilniausia analogija? Įvertinkim savo darbus.

PITTSBURGH, PA.
Susirinkimas.

A.L.T. Sandaros 36-tos kuopos susirinkimas bus nedėlios vakare, lapkričio (Nov.) 1-mą dieną kaip 7:30 val. L. M. D. svetainėj. Visi nariai ir narės malonėkit dalyvaut, nes turėsim gerai prisirengt prie baliaus, kuris bus 11-tą dieną lapkričio "Armistice" dienoj.

Kadangi bus Maskaradų balius, tai daugiau ir darbo bus rengėjams. Be to yra ir daug kuopos reikalų, o svarbiausia tai, kurie turite užvilkę mokestis ir naujų narių prie kuopos. Sek. **Juozas Virbickas.**

PETERSON, N. J.
Susirinkimas.

Vietinės Amerikos Lietuvių Tautisės Sandaros kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 8 d., kaip 1 val. po pietų, 62 Lafayette st. Visi nariai malonėkit atsilankyti, nes turime labai svarbių pranešimų iš Centro. Kurių yra užsivilkusios mokestys už organą "Sandarą", pasirupinkite tuojau užsimokėti; neužsimokėjus, laikraštis bus sulaikytas.

Fin. rašt. J. Trainis.

Paieškojimas.

Paieškau savo vyro Kazimierio Žebelio, kuris 21 metai atgal išvažiavo iš Lietuvos ir apsigyveno Chicago. Paeina iš Tauragės miesto. Jeigu kas apie jį žino, ar jisai pats malonėkite atsišaukti jo žmonos antrašu: Tauragė, Stoties gatvė, Užkuro namas, Marijona Žebelienė, arba Marijona Gražienė, (Dilbukė) 57 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y. Paskutinis paieškojimas, ba moteris nori ištekėti. Už suteikimą žinios prideranačiai atsilyginsiu. Neatsišaukus laike trijų mėnesių, žinosime, kad jo nėra gyvo, ba 20 metų neturime jokios žinios apie jį. (44)

Pajieškau apsivedimui vaikiną, arba jauną našlį, be vaikų. Aš esu 26 metų. Atsišaukite.

O. D.
Box 264 3210 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Geriausias Dentistas

Skandanti dantys užkrečia visokias ligas. Nelaukęs ilgai, ateik pas mus, o bus visos ligos prašalintos.

ROBERT G. RUSSELL, Dentist
100 North State Street,
Ansonia, Conn.

DEL SKAUDANČIŲ RANKŲ

McQuade Velvet Penetrating Cream

Be skirtumo kokį darbą dirbi, padaro rankas sveikas, minkštas ir baltas. Šią mostį galima gauti pas:

McQUADE S. CORNER
Drug Store, Ansonia, Conn.

NAMŲ PENTINIMO

KONTRAKTORIAI.

Baltiname lubas, popierauname, kelsomuojame, dedame plaisterius ir dažome. Viską taisome, darbas gvarantuojamas ir nebrangus.

A. SOBISCHEK ir A. V. J. ANDRIUŠUNAS CO.
134 9th Str., So. Boston, Mass.
Tel S. B. 2827 M.

Parsiduoda Bottling Shop

Mieste, turinčiame 115,000 gyventojų. Naujausios mados tonikų išdirbimo šapa įrengta su visomis smulkmenomis. Prie to 4 trokai. Savininkas pasitraukia iš biznio. Parsiduoda pigiai. Rašykit Box 229, care of "SANDARA", 327 E St., So. Boston, Mass.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo. Reumatizma, Ranku Koju, Nugaros skaudejima, Šalti Kanku Koju tispima. Dusuli Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas)

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai $1 50 ir $3 00 ir 10 centu extra už persiuntima

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

BUK LINKSMAS

Jei nori buti sveikas ir laimingas, tai privalai buti linksmas. Nepamiršk, kad juokas, taį žmogui sveikata ir laimė. "Sandaros" adm. gali gautiJUOKINGŲ EILIŲ RINKINĮ; parašė HOKUS POKUS. Knyga 72 puslapių su paveikslais. Kaina tik 25c.

"SANDARA"
327 E STREET, SOUTH BOSTON, MASS.

KALĖDOS NETOLI!

Jei nori suteikti linksmumo per Kalėdų šventes savo giminėms Lietuvoje, taį suteik jiems kalėdinę dovaną. Geriausia jiems dovana tai doleriai! Tad pasiųsk keletą dolerių per Sandaros Agenturą, gausi gerą patarnavimą ir suteiksi linksmumo savo giminėms.

SANDAROS AGENTURA
327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

AMERIKA

IR AMERIKOS LIETUVIAI

Nauja, K. Gineičio, Lietuvos Atstovybės Londone sekretoriaus ir buvusio vieno iš "Lietuvos" redaktorių, išleista knyga apie Ameriką ir amerikiečius su 167 paveikslais draugijų, veikėjų, miestų, seimų ir taip toliaus.

Apdaryta į gražius apdarus, pusl. 352, stora knyga su persiuntimu — $3.00.
Be apdarų — — — — — — 2.50.

VIENYBĖ
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

MONTELLO, MASS.

Kun. Kiškio prakalbos. Sandariečių klausimai ir klerikališkų katalikų trukšmas.

Spalio 16 d., parapijos svetainėj įvyko kun. Kiškio prakalbos su trukšmu. Kunigas esąs iš Lietuvos jaunimo atstovas. Savo kunigiškoj prakalboje per klerikališkus akinius Lietuvos Seime nemato prieš klerikalus opozicijos kitokios, kaip kairiųjų socialistų, susidėjusų iš žydų, rusų, vokiečių ir lenkų, kurie tur 38 atstovus, o tikrieji lietuviai turi 40 atstovų. Matomai, kunigas klerikališkus atstovus vadinasi "tikraisiais lietuviais". Todėl dabar reikia Amerikos lietuviams dėti aukas kunigams, kad pastarieji laimėtų sekančius rinkimus.

Sandariečiai visiškai nemanė duoti kalbėtojui klausimų, bet pamatę tokią suktą to kunigo politiką, davė. Pirmas Jonas Balionis (Sandarietis), pasiprašęs balso, paklausė, "Koks butų pavojus Lietuvai, jei kairieji laimėtų sekančius rinkimus?"

Kun. Kiškis atsakė: "Atskirtų bažnyčią nuo valstybės, mokyklas nuo bažnyčios ir platintų bedievystę Lietuvoje."

Sandarietis A. Vaitkus paklausė: "Ar vadinami "kairieji" buvo priešingi Lietuvos nepriklausomybės kovai, kuomet Lietuva kariavo už savo nepriklausomybę?"

Čia klerikalai pakėlė trukšmą, rėkdami, kad Vaitkus esąs musų žmogus, kad jį reikią išmesti laukan ir tt. Bet vietiniam kunigui Švagždžiui sudraudus saviškius, kun. Kiškis atsakė į klausimą, pareikšdamas, kad žydai, rusai, vokiečiai ir lenkai nekariavę už Lietuvos nepriklausomybę. Kun. Kiškis nieko neužsiminė apie Valstiečius Liaudininkus ir socialdemokratus.

Vietinis kun. Švagždys pamatė, kad Sandariečiai turi atvirą kelią padaryt kun. Kiškį melagiu ir atsistojęs patvirtino tai, ką kalbėtojas pareiškė ir pasakė, kad buk daugiau klausimų nėra ir kad visi jau gali eiti namo. Matomai tas kunigėlis suprato, kad Sandariečiai paklaus kalbėtojo, ar Dr. Grinius, Lapinskas ir Bielinis yra lietuviai, ar jie buvo prieš Lietuvos nepriklausomybę ir t.t.

Kun. Švagždys kompromitavo save, sakydamas, kad žydai buvę priešingi Lietuvos nepriklausomybei. Nes juk Bizausko sekretorius yra žydas. Jei žydai buvo priešingi Lietuvos nepriklausomybei, tai kam Lietuvos kunigai paskyrė žydą į Wassingtoną?

Minėtose prakalbose mažai tesimatė lietuvių katalikų, buvo susirinkę tik klerikališki katalikai. Mat lietuviai nepasitiki to kunigėlio letuvyste, kadangi jisai lenkus niekina, o pats su jais draugauja. Pavyzdžiui, važiuodamas į Lietuvą, kun. Švaigždys paliko savo vietoj lenką kunigą.

Vienas geras katalikas paklausė kun. Švagždžio, kur yra tie pinigai, kuriuos kunigai surinko iš lletuvių ant Lietuvos Universiteto? Kiškis atsakė, kad tie pinigai gulį banke. Nes, girdi, dabar esamąjį universitetą valdo katalikai, tai nereikia kito universiteto. Bet kada tą valdys bedeviai, tai jie panaudos surinktus pinigus pastatymui "katalikiško universiteto."

Vietos klerik i katalikai pradėjo pratin' 'apgint" savo kalbėtojus, sukeldami trukšmą prieš tuos, kurie stato klausimus. Bet gaila, kad jie kelia betvarkę nevietoj ir tuo susarmatina savo kunigėlį, kuris turi stotis ir raminti juos.

Lietuvių katalikų draugas.

BALTIMORE, MD.

Įvairios žinutės.

Pastaraisiais metais labai mažai "Sandaroj" matyt iš Baltimorės žinučių, o ypač iš Sandariečių veikimo. Berods Sandariečiai turi išsirinkę savo nuolatnį korespondentą, vienok ir tas nieko nerašo, o rašyti visgi butų kas.

Kad paskatinti Baltimorės senuosius korespondentus prie darbo, aš bandysiu nors trumpai paduoti keletą žinučių.

Spalio 6 d. atsidarė Sandaros vakarinė mokykla. Atidarant mokyklą, gerb. adv. N. Rastenis pasakė puikią prakalbą, nurodydamas mokslo svarbą, o po prakalbos prasidėjo registracija jaunuolių norinčių pramokti savo prigimtos kalbos ir rašto. Tą vakarą užsiregistravo apie 15. Prasidėjus mokslui (mokinama 2 vakara į savaitę) atsirado ir daugiau norinčių mokytis ir dabar jau mokinių yra apie 25. Mokina gerb. adv. Rastenis.

Apie pora metų Baltimorėj kėlė revoliuciją maskuotas Jankauskas (seniau nešiojęs maską — Viktoras Žalionis), kuris buvo neva A. C. W. of A. unijos organizatorius, kuris vietoj suorganizuoti lietuvių siuvėjus į uniją, juos da labiau pakrikdė. Mat, jo tikslas buvo ne į uniją organizuoti darbininkus, bet į komunistėlių A. D. Partiją. Nors tas Maskvos klapčiukas ir šaukdavo visa savo gerkle, kad jis išgriausiąs visas lietuvių koperacijines siuvyklas iš pat pamato, vienok tas jam nepavyko, suardęs veik visai pas lietuvius uniją, nusikėlė kur ten apie Bostoną ir jau ten kelia tokią pat, kaip ir Baltimorėj "revoliuciją", o Baltimorės letuviai siuvėjai suorganizavo didelę kooperacijinę rubsiuvyklą su 30 siuvamų mašinų. Baltimorės lietuviai kaip lygiai ir italai daugumoj spiečias į kooperacijines rubsiuvyklas dėl to, kad jose darbininkai pasidaro sau geresnį pragyvenimą ir jokis komisaras jiem nelipa ant sprando.

Šiomis dienomis susiorganizavo jau 4-ta iš eilės lietuvių Taupymo ir Paskolos Budavojimo Bendrovė. Naujosios bvės vardas yra "Lietuvių Tautinė Taupymo ir Paskolos Budavojimo B-vė", kurios advokatu yra musų gerbiamas N. Rastenis. Pakviestas adv. Rastenis buti b-vės advokatu ir parupinti jai čarterį, kuris pakvietimą priėmė ir čia tuoj parodė savo visus advokato gabumus, nes pirmesnių bendrovių advokatai inkorporuodami taupymo ir paskolos bendroves susidurdavo su tam tikrom kliutim, kurios musų gabus advokatas Rastenis visai lengvai apėjo ir jos jam kelio nepastojo. Pilnai galima tikėti, kad šiai naujai bendrovei turint tokį gabų advokatą ypatoj Rastenio, prie kurios yra susispietę turtingiausi Baltimorės lietuviai, kaip tai p. Petras Waszingow, (Vaičiunas), J. Ulevičius, p. A. Juškauskas, gerai seksis, ko ir aš labai linkiu.

Iš 16 į 17 spalio, tą naktį, nusižudė, nušokdamas nuo tilto, į vandenį, jaunas lietuvis p. R. Levanavičius. Saužudystės priežastis, sakoma, nepasisekimas moksle ir motinos mirtis. Nes po motinos mirčiai, kuri mirė apie mėnesis tam atgal, jis dažnai apsiverkdavo ir klausiamas atsakydavo: "Aš eisiu pas savo mamę. Vaikinas buvo apie 27 m. amžiaus, čia augęs vienturtis. Paliko savo tėvą Stas. Levanavičių dideliam nuliudime. Lai buna jam lengva šios šalies žemelė.

Nesiuvėjas.

CHICAGO, ILL.

Nelaiminga mirtis.

A. a. Juozas Vaidžiunas buvo turtingas žmogus. Jis turėjo dvi bučernes ir apie trejatą nuosavų namų. Buvo doras žmogus ir pavyzdingas lietuvis. Jis yra nekartą sušelpęs Lietuvą savo duosniomis aukomis. Nors jis nesimaišydavo į politikos reikalus kaipo vertelga (biznierius), bet buvo progresyvis žmogus ir laisvų pažiurų. Taigi, jis prigulėjo prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 75 kuopos. Ir jei kokios aukos pasitaikydavo rinkti Sandarai, tai jis visados paaukodavo be jokių išsikalbinėjimų. Laikraščius mėgdavo skaityti visokius, bet "Sandarą" mėgdavo už visus labiau (jis taip sakydavo). Labiausiai jis peikdavo tuos laikraščius, kurie koliodavos be faktų. Jį toji nelaimingoji mirtis patiko maždaug šiaip:

Spalio 10 d. jis nuvažiavo į Universal State banką išmainyti čekių, kuriuos jis buvo surinkęs tą dieną. Išmainęs čekius, jis dar pasuko aplankyti seno buvusio kostumerio, kuris buk buvęs jam kaltas. Valandą pašnekučiavęs išvažiavo namo. Su juom važiavo kaimynų keli vaikai. Jam važiuojant pasivijo jį du vyrai motersaikeliu ir išmušė automobilio langą. Tada jis sustojo ir iš lipo iš automobilio. Tuo tarpu vaikai išsigandę dėl išmušimo lango, nubėgo namo pėšti, jį veną palikdami. Tai buvo laikas tarpe 8 ir 9 val. vak. O moterei davė žinią detektyvai apie 12 val. vak., kad jos vyras yra primuštas gatvėj.

Jis nugabenta į West Side Hospital, kur ir mirė spalio 13 d., 8:15 v. v. Blogadariai yra kol kas nepagauti. A. a. Juozas Vaidžiunas sulaukęs 39 m. amžiaus mirė. Jungt. Valst. iš gyveno 14 metų. Paėjo iš Lietuvos Noreikunų kaimo, Joniškelio vals., Panevėžio apskr. Mokslą ėjo Petrograde (dabartiniam Leningrade).

Paliko nuliudime moterį Karoliną, sunų Joną, šešių metų ir dukrelę Marijoną vienų metų. Laidotuvės įvyko penktadienį spalio 16 d., 8:30 val. iš namų į Dievo Apveizdos bažnyčią. Po pamaldų palydėjo į Šventa Kazimiero kapines.

Laidotuvėse dalyvavo žmonių, kurie buvo apie 80 automobilių.

Buvo apie 17 gėlių vainikų ir vienas vainikas buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 75 kuopos, kurį nešė J. Andrulienė, 75 kps. narė.

Vienu žodžiu laidotuvės buvo surengtos iškilmingos. Buvo benas, kuris grojo gedulių maršus.

Vieną turiu pažymėti, kad Sandariečiai netingi pagerbti mirusį narį, nes jųjų daug velionį lydėjo į kapines.

V. F. Andrulis.

BROOKLYN, N. Y.

L. M. G. D. Darbuotė.

Jau visi žino, kad Brooklyno L. M. G. D. darbuojas labdarybės darbe kelinti metai ir jau nemažai yra suteikusios paramos Lietuvoje našlaičiams, vieniems rubeliais, skitiems pinigais.

Kauno L. M. G. Vilniaus našlaičiams tai pinigais suteikiam pašalpą, o Ulytėlės kaimo Patiekos draugijėlei, tai rubais. Šias 3 prieglaudas mes šelpiam su geros valios lietuviais, kurie mums pritaria ir paaukuojo tai rubų, tai pinigais, parenkdami kokias pramogėles, vakarėlius, tai mes pačios, rengdamos visokius vakarėlius ir gaudamos pelno vis skiriam našlaičiams.

Ir dabar, laukdamos Kalėdų, sumanėm parengti vakarėlį lapkričio 10 d., Y. W. C. A. Hall, Memorial, N. Y. 376 Schermerhon St. Aktoriai pasižadėjo sulošti komediją labai juokingą, tai "Lapkų", kurį loš jau trečiu sykiu. Aktoriai šie: J. Valantis, K. B. Kriaučiunas, U. Bacevičienė, P-lė Teberiutė, K. Širvydienė.

Rengimo Komisija.

LAWRENCE, MASS.

Vietinė Aušros Vartų draugija turėjo apvaikščiojimą 20 metų savo gyvevavimo sukaktuvių spalio 12 d., Lietuvių Ukėsų kliubo salėje. Vakaras atidarytas su Lietuvos himnu. Kalbėtojas buvo kun. Šleinis, Dr. Mikolaitis ir Mikelsonas. Kada vienas trijų pėdų kun. Versmausko "didvyris" pamatė kun. Šleinį ant pagrindų, tai pradėjo streksėti ir reikalauti komiteto pašalinti kun. Šleinį. Bet komitetas sudraudė vyruką ir tas apsimalšė. Programe buvo garsinta, kad Panos Marės choras dainuos, paskui seserys Černauskaitės ir k., o ant galo vėl choras. Bet choras pasipriešino viduryje dainuoti, girdi, taip negerai. Mat Černauskaitės yra Sandarietės ir nepriklauso prie choro, todėl gal dėl to choras norėjo joms pakenkti. Be to p-lė Rožė Černauskaitė, ta musų dainos žvaigždutė, pasiėmė sau už pianistę p-lę Emilę Tataroniutę, o ne vargonininką. Ji sako, kad vargonininkas nepataikąs jai skambinti. Vakaro pirmininkas esąs geras draugas vargonininko, dėl to esą jis nebojęs p-lės Černauskaitės. Jis įstatė viduryje savo mažą dukrelę, kurios užpakalinėse sėdynėse nebuvo girdėtis.

Tačiau į pabaigą pasirodė ant pagrindų ir p-lė Rožė Černauskaitė su Tataroniute. Jinai kaip uždainavo "Kur bakužė samanota", tai net malonu buvo klausyti. Publikoje tuojau pasirodė kitoksai upas. Didelis žmonių plojimas privertė ją daugiau dainuoti.

Programui pasibaigus prasidėjo šokiai. Žmonių buvo kimšte prisikimšus svetainė. Tą vakarą prisirašė 25 nauji nariai. Ši draugija yra turtingiausia ir didžiausia vietos draugija. Banke turi pasidėjus 7 tukstančius su viršum pinigų. Nors iš vardo ji yra šventa, bet iš esmės yra laisva.

D. Narys.

HOMESTEAD, PA.

Atsakymas vyturiams.

"Darbininke" Nr. 105 štai ką Homesteado vyturiai skambina:

"Pernai atvažiavo iš Lietuvos Seirijų miestleio koks pienburnis J. Šatikauskas vaikiško proto, pagadytas miesto valkatų ir žydelių."

Labai, gerbiamieji, klystate. Teisybė, aš atvažiavau dėl vyčių pagadytas, bet tapau pagadytas ne valkatų ir žydelių. Jeigu bučiau pagadytas minimų ypatų, tai bučiau tinkamas vyčiams, bet aš esu pagadytas ne žydelių, tik jau rabinų, tokių, koks pas jums randasi — Garmus.

Išlietose pamazgose ant manęs yra priežastis tame, jog nepriėmiau jusų pasiulymų del "good time", jeigu tapčiau vyčiu. O be jokių pasiulymų nuėjau pas Sandariečius prie 36 kp.

Toliau vyturiai verkia, kad korespond. "Sandaroje" buvo aprašoma jog vyčiai krinka, kuopoj užsilaiko 70 metų singeliai. Iš tikrųjų, tamstos už dyką laiką leidžiat del apraudojimo. Nagi, pabandykite atgauti prie vyčių jusų buvusias augštas ypatas B. K. ir dvi seseris M-tes, arba pereikit per 4th ave., pamatysit, kiek terasit vytiškų dezertyrų. Toliau verkiat, kad korespondencija mini, jog kuopą užlaiko 70 metų singeliai. Gal čia ir mano klaida, gal kuriem nors truksta keltos savaičių, ypatingai tas pritaikoma vyturiams, bet mano nuožiura, ką tamstos vadinatės Lietuvos jaunuomenės vyčių kuopa, tokiem "jaunuoliam" kaip vyturiai geriau tiktų ant Kennwood parko su lazda pasukt Merry-go-round, negu vadytis jaunikiais. Tad už dyką vyturių šmeižimas, galit tamstos mane savo šlamštuose šmeižt, arba gražumu vaišyt vistik iš manęs vyčio nepadirbsit, iš liaudininko pasidirbau Sandariečiu, bet vyčiu nebusiu.

J. Š—kas.

AMSTERDAM, N. Y.

Iš vietos lietuvių veikimo.

Keletas metų atgal ši kolionija buvo pavyzdžiu kitoms lietuviais apgyventoms kolionijoms savo veikimu, bet pastaruoju laiku jau pradeda aptingti. Šį rudenį dar nieko gera nepradėta veikti, išskiriant paprastus šokius.

Šiuomi aš kreipiu atydą veikiančiųjų draugijų, kad rengtųsi prie veikimo, kaip tai sulošti kokį veikalą, arba, turint tautišką chorą, duoti koncertą. Prie to galima surengt koncertas tokiem artistam, kaip komp. Mikas Petrauskas bei Juozas Babravičius. Jie yra pasauliniai artistai ir mums butų labai svarbu išgirsti. Nereikia praleisti progą. Atsilankusieji lengvai padengs lėšas.

Dar aš noriu prisiminti kas lėl teatrų. Pirmiau statydami kokį veikalą, turėdavome vargo su merginomis. Jų buvo stoka. Dabar mes turime nemažai tautiškų pakraipų merginų, kurios yra ir geros lošėjos. Bet dabar jau stoka vyrų; vyrai perdaug apsileido, kaž ko atšalo tautiškam veikime. Aš patarčiau jiem tvirtai pasiskirt vidurinį kelią ir juom eiti, nekrystant į šonus, tada mes busime vyrai.

Darnoriu priminti, kad čionai pareina daug egzempliorių "Sandaros" ir "Vienybės". Bet man yra abejonė, ar juos kas skaito ar tik iš garbės užsirašę turi. Nes kurie skaito laikraščius, tai vis daugiau geriems darbams pritaria.

Senieji veikėjai, kaip tai Lalas, Gaska, Ambrasas, Lukšys, Jakas ir k., jau aptingo, o gal planus veikimui dar daro. Kada išsisiubuos tai bus ne juokas. Aš vis dar laukiu jų pasijudinant. Jie ir privalo, nes kol kas jaunesnių veikėjų nepasirodo.

Senas veikėjas.

ARLINGTON, MASS.

Juškos laidotuvės.

Spalio 7 d. Cambridge ligoninėje mirė ristiko F. Juškos brolis B. Juška. Mirė nuo vėžio ligos. Dr. Landžius buvęs pirmutinis daktaras, kuris atspėjęs velionio ligą, kiti daktarai negalėjo pasakyti kuo Juška sirgo.

Velionio laidotuvės buvo labai iškilmingos. Paskutinį patarnavimą jam suteikė jaunas lietuvis graborius D. A. Zaletskas, kurio ofisas yra po num. 983 Cambridges t., Cambridge, Mass. Ant kapų sakė prakalbą jo pusbrolis J. Neviackas iš Worcester, Mass.

Lietuvis.

CHICAGOS LIETUVIŲ REZOLIUCIJA

Spalių 9 d., 1925 m.

Kadangi 1920 metais spalių mėnesio 9 dieną lenkai ginkluota jėga užgrobė istorinę Lietuvos sostinę Vilnių ir apie trečdalį Lietuvos teritorijos, kurią jie iki šiol tebelaiko užėmę;

Kadangi Lietuvos teisė prie savo senosios sostinės ir kitų Lenkijos užgrobtųjų žemių yra neužginčijama, nežiurint visos priešingos propagandos, vedamos tarpe pasaulio diplomatų ir spaudoje lenkų pinigais;

Kadangi tenka su apgailestavimu pažymėti jogei Lietuvos valdžia iki šiol permenkai reagavo į lenkų intrygas Vilniaus klausime (Lenkijos konkordatas su Vatikanu) ir net leidosi į pavojingas derybas su okupantais (Kopenhagos konferencija);

Kadangi lenkų valdžia, pamindama civilizuoto pasaulio priimtus padorumo įstatymus, žiauriai ir sistematingai persekioja okupuoto krašto gyventojus, uždarant jų mokyklas, prieglaudas, laikraščius, ir t.t., įmetant į kalėjimus tuos kurie gina savo tautos reikalus, tai

Tebunie nutarta, kad mes, Cricagos Lietuviai, susirinkę šiandien, 1925 metj spalių 9 dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijoje, pakartojame savo griežčiausią protestą prieš lenkų smurto žygį ir pareiškiame savo tvirtą pasiryžimą ir toliau stoti už Vilniaus krašto atvadavimą, ir taip pat

Tebunie nutarta, kad šis masinis susirinkimas pasižada ir kviečia visą Amerikos lietuvių visuomenę karščiausiai remti okupuotojų Lietuvos žemių gyventojus jų kovoje prieš lenkų priespaudą ir pagaliau:

Tebunie nutarta, kad šis susirinkimas reiškia savo giliausią užuojautą Lietuvos liaudžai šių nelamingųjų jai sukaktuvių dienoje ir raginą ją darbuotis ir budėti, kad diplomatų machinacijos neapsunkintų josios pastangas del Vilniaus krašto.

Vilniaus Vadavimo Komitetas
S. Kodis, Pirm.
M. Vaidyla, Sekr...

ATSIŠAUKIMAS Į VISUS SĄMONINGUS DARBININKUS.

Kadangi musų dabartiniai "Laisvės" štabo dirbanti vadai per teismą su kun. N. Petkum pasirodė buržųjų pataikunais, atsistodami prieš "buržujišką" teisėją, etc., o mums darbininkams visada skelbia, kad mes butume sąmoningais darbininkais ir nelenktume galvą prieš buržųjų valdžią, o patys pasirodė didžiausiais pataikunais. Dalykas štai kame: vienam iš darbininkų drg. Kazlauskui dabar laike minėtos provos šerifas atnešė "subpeoną", kad stotų į teismą, tai jisai kaipo tikrai susipratęs paėmęs "subpeoną" numetė ir koja paspyrė, parodydamas, kad jisai tikrai susipratęs darbininkas ir su "buržųjų" valdžia nieko bendro nenori turėti ir tas draugas tuojaus tapo areštuotas ir pristatytas į tą, buržuazišką teismą po prievartą. Na ir dabar tie "buržujai" jį persekios už paniekinimą teismo. Taigi, draugai, mes negalime nosis nuleidę smaksot, šaukime susirinkimus, dėkime aukas, nes taip klasiškai susipratusių draugų mes mažai turime ir tuos pačius "buožės" norį pasmaugti. Šalyn "Laisvės" štabo mulkintojai! Lai gyvuoja tikras komunizmas!

Susipratęs Komunistas.

KUOSIAI. (Rokiškio a.). Rugsėjo 20 d. 3 val nakties žemaičio sudegė kloji s su visais javais. Gaisro priežastis, spėjama, — ke. s.

MOTERŲ SKYRIUS

MOTERYS EINA PIRMYN.

Šiomis dienomis suteikta moterims teisė įeiti į džurę Louisiana valstijoje. O New Yorko valstijoje pastatyta į priešakį principas, kad už lygų darbą privalo buti toks pat atlyginimas tiek vyrams, tiek moterims, t. y. mokytojai ir mokytojos toj valstijoj privalo gauti tą patį atlyginimą.

V. S.

MOTERYS GERESNĖS STUDENTĖS.

Šiandie Amerikoj labai sparčiai daugėja merginų kolegijose. Jos tuojau pasivys vyrus. Tai pagirtinas dalykas, nes neužilgo ateis laikas, kad ir iš moters bus reikalaujama apsišvietimas, kaip dabar yra reikalaujama iš vyrų.

Pastebėta, kad moterys-merginos yra daug geresnės studentės už vyrus. Jos gali daugiau sukoncentruoti mintį ant subjekto, daugiau patikėti mokytojui. Tik ta bėda su jomis, kad jos mažiau už vyrus mėgsta ginčytis klasėse. Tokiuose subjektuose, kaip ekonomija, dažniausiai vyrai yra geresni studentai, bet kituose subjektuose merginos yra pirmos.

V. S.

IR JIS KIŠT LIEŽUVĮ.

V. A. (Andriuliukas), "Vilnies" neva redaktorius, ėmė ir išėjo per "Laisvę" už tai, kad meilė nėsanti kvaila. Esą "Sandaros" kai kurie bendradarbiai klystą. Na, na, p. Andriuliuk, ar atsimeni Valparaisą ir tą liugą, kuriam kojas sušlapai? Watch your step, my poor boy!

J. K.

DAR APIE MEILĘ

P-lė A. praeitą kartą pakėlė svarbų principą kas dėl meilės. Jinai butent pastebėjo, kad pas tobulus žmones yra tobula meilė, o pas netobulus — netobula ir jei esą duosi tobulą meilę, tai tokią ir gausi.

Teoretiškai tas skamba labia gražiai. Tik palieka klausimas kiek žmonių yra tobulų, ir kiek ne? Toliau palieka individualui spręsti, ar tas ir tas asmuo yra tobulas, ar ne. Tas pats žmogus gali išrodyti vienam tobulas, o kitam priešingai. Paskui jis gali buti labai išmintingas ir normalus vienu atžvilgiu, kuomet kitu atžvilgiu gali buti tuščias, naivus ir įkirus. Kas ten pasakė, kad esą normalaus žmogaus nėra. Jei taip, tai ir pilnai tobulo žmogaus nėra. Vienok visi žinome, kad yra tam tikra dalis žmonių, kuriuos mes vadiname normaliais ir tobulais. Taigi ir kalbėsime čionai apie tokiuos. Tiesa, aš ir pirma turėjau omenyje tokiuos.

Aš nesiginčysiu su p-le A. kas dėl to, kad tikroj meilėje yra pasiaukavimas, rizika gyvastimi, kiltumas prie aukščiausio gyvenimo, energija ir kitos geros savybės. Nes jos ten yra; yra jos ten, kada žiuri iš vienos pusės. Tuo tarpu aš manau, kad p-lė A. nesiginčis su manim, kad prie tų gerų ypatybių yra ir prastų, kurias mes galime pavadinti kvailomis. Ar gi nežinoma, kad kur didesnė, teisingesnė meilė, ten yra ir didesnė baimė, didesnis pavydumas, didesnis aklumas. Tokių jis ar ji jei tik pamato savąjį ar savąją besikalbant su kitu, ar kita, tai taip tuojau ir jaučia baimę, kad kartais jisai nenueitų paskui kitą. Ar ne? Toliau, ta, į kurią jis yra įsimylėjęs, jam rodos geriausia mergina pasaulyje ir jos netekus butų jam galas, tarytum jis nebegalėtų kitos gauti. Taip pat ir su mergina. Taigi, ar čia ne kvailystė? Žiurint tuo žvilgsniu, ar mes neturime meilę vadinti kvaila. Kvaila ir akla? Įsimylėjęs savojo mylimojoj mato daug daugiau, negu iš tikrųjų joje yra. Tas gi yra kvailystė.

P-lė Irma praeitą kartą pasirodė tikrai dar blozna. Aš neklydau, pirmiau tokią nuomonę apie ją pareikšdama. Iš visko matyti, kad ji dar nėra buvus įsimylėjus į vyrą. Jinai vis sako, "negaliu suprasti", "negaliu įsivaizdinti" ir tam panašiai. Ir aš sakau, kad tamsta dar negali suprasti, kad meilė yra kvailą.

P-lė Irma sako, kad jinai esanti patyrus abejopos meilės, t. y. kvailos ir tobulos. O p-lė A. sako, kad "pas tobulus žmones yra tobula meilė", vadinasi pas tokius kvailos meilės negali buti. Tad aš nesuprantu, kaip pas p-lę Irmą galėjo buti tokios ir kitokios meilės? Aišku, kad pas ją nebuvo. Iš jos rašto matyti, kad ji nėra daugiau, kaip 16 metų amžiaus; ji nebuvo dar įsimylėjus, o mum nori pasakyti, kad ji buvusi įsimylėjus protingai ir kvailai. Čia su ja, kaip matote, nesutinka ir p-lė A., kuri kimba man į kailį lygiai, kaip ir Irma.

Irma sako, kad meilė yra protinga todėl, kad kur yra tikra meilė, ten mylintisieji prieina prie apsivedimo. Jau iš to vieno pasirodo, kad p-lė Irma yra dar blozna. Aš noriu paklausti p-lės Irmos, kiek tokių apsivedimų yra laimingų? Mes žinome, kad šiandie Jung. Valst. yra vienas persiskyrimas ant kiekvienų aštuonių porų. Paskui kiek yra tokių šeimynų, kurios mušasi ir beveija buti nevedusiais?

P-lė Emilė sako, kad aš dar nebuvusi įsimylėjus. Elena sako, kad meilė nėra kvaila. Ak jųs mergaitės, mergaitės! Ką jųs žinote apie meilę?

Vėjų Sesuo.

KLAUSIMAI.

Gerbiama Vėjų Sesuo: Aš baigiu 18 metus ir noriu žinoti, ar man jau laikas ženytis, ar dar peranksti. Kokia tamstos nuomonė?

Abejojanti.

ATSAKO VĖJŲ SESUO: Jauna mergaite! Į tamstos klausimą galima atsakyti "taip" ir "ne." "Ženytis" lengva pasakyti, bet sunku padaryti. Apsiženyti bile kaip neapsimoka; apsiženyti gerai ima laiko. Ne kiekvienai, "kaip aklai vištai grudas į snapą", papuola geras vaikinas. 18 metų mergina gali jau tekėti ir ji tai padarius nė kiek nesigailės, jei tik pataikins ant gero vyro. Bet jei pataikins ant prasto, tai tuomet Dieve saugok, kaip ji pyks už kokių metų, ar daugiau. Pyks, bet bus pervėlai. Ženytis, tai ne virtą kiaušinį suvalgyti; reikia apsirokuoti atsargiai.

Taigi, ir tamstai aš galiu patarti tik tiek: jei turi apsirinkus gerą vyrą ir jis tave tikrai myli, tai eik už jo. Bet jei prastas vyras, tai geriau palauk. Be didelės rizikos palikti senmergė dar gali tamsta laukti kokis keturis metus.

Maloni Vėjų Sesute! Aš esu truputį įsimylėjus į vieną vyrą. Jisai yra penkiais metais senesnis už mane, kokiu coliu aukštesnis, mokytas, turi gerą vardą ir poziciją. Aš jį myliu ir man rodos, kad jisai mane nemažiau myli. Gal jis mane ir apsivestų, jei aš parodyčiau prie to norą. Bet aš bijau, kad paskui jis manęs nelaikytų už "ignoramus", nes jis yra daug mokytesnis už mane. Ką man daryti?

H.

ATSAKO VĖJŲ SESUO: Jei matai tikrai, kad jis tave myli ir tt., prašyk, kad jis vestų tave. Moterei kol kas dar nereikia turėti lygaus mokslo su vyru. Jei moteris gerai pataiko apseiti draugijiniam gyvenime ir moka tinkamai vest namus, tai gali buti gera bile vienam vyrui. Jis nelaikys jus už "ignoramus". Man rodos, kad tamsta turi gerą ir retą progą, tad nepraleisk jos.

PONAS IR JO TARNAS

Jurgio Ruzelero legenda. Iš vokiečių kalbos vertė

Jokubas Aidas.

Ponas ir jo tarnas, batų valytojas, mirė vieną dieną. Tarnas mirė truputį anksčiau ir pirmuoju atsidurė dangaus vartuose. Kuomet jis ketino įeiti pro vartus, kas tai jį sučiupo iš užpakalio už rankovės. Tai buvo ponas.

— Tu pamiršai mano asmens pagarbą, — tarė jis — aš turiu įeiti pirmuoju.

— Dabar, man rodos, ne ini kas mąstyti apie tai, — atkirto tarnas. — Aš manau, kad čia neturi reikšmės žodis "ponas" ir mes visi čia lygųs.

Prasidėjo ginčas; tuo tarpu atėjo apaštolas Petras ir sako tarnui: "Atsakyk man, ar buvo jis geras ponas žemės gyvenime?

— Taip, jis buvo labai geras ukio vedėjas; jis laikė šeimyną paklusnume, kaip raitelis savo žirgą.

— Puikiai! O ar buvo šis geras tarnas? — kreipėsis apaštolas į poną.

— Jis buvo nepeiktinas, — atsakė tas, — jo valyti batai spindėjo, kaip veidrodis.

— Taigi judu abu dorai atlikote savo pareigas ir nei vienas čia negali turėti pirmenybės. Aš paklausiu apie kitką. Kuris judviejų elgėsi kaip krikščionis ir valgydino išalkusisu

— Aš, — sušuko ponas, — mano rumuose kas-kart valgydindavo šimtus elgėtų.

— Gerai! O keliems žmonėms padėjai tu? — kreipėsi apaštolas į tarną.

— Nei vienam. Aš pats visuomet buvau alkanas: batų valytojas negali turtu prilygti ponui.

— Šitaip. Tai tu niekuomet niekam nepadarei jokio gero?

— Žmonėms bent ne, bet penėjau šunį— pudelį.

— Kokį pudelį?

— Sėdėdamas ant susolo turėjau rankoj kąnį kraliko mėsis.

— Kaip skani turi buti! — pamaniau aš. — Tu tarpu atbėgo ant trijų kojų pudelis. Ketvirtoji koja buvo permušta gatvės vaikėzų. Pudelis graudžiai kaukė, meilinosi prie manęs ir uodega vilksnodamas, žiurėjo akis įbedęs į mėsos kasnį.

— Vargšas šunelis! — pamaniau aš, — Tu daug liesesnis už mane. Ir aš jam atidaviau pusę mėsos. Jis suėdė mėsą ir taip graudžiai sukaukė, žiurėdamas į mane, kad aš atidaviau jam ir kitą pusę, gi pats tik tampriau sutraukiau diržą.

Apaštolas paklausė pono, — Badavai norss kartą tu?

— Badauti? Žinoma ne?

— Man gaila tavęs, — tarė apaštolas, — bet batų valytojas turi įžengti į dangų pirmuoju.

"Naujas žodis"

GAZALINO TAKSAI.

Pradžioje šių metų tik trylika valstybių gazoliną taksavo, bet dabartiniu laiku tik keturios, Illinois, Massachusetts, New Jersey ir New York netaksuoja, visos kitos taksuoja. Per šių metų pirmus šešius mėnesius taksų buvo sukolektavota iki $60,108,734 iš kurių, $53,814,240 paskirti del kelių statymo darbo.

Motorinių vežimų registracija padidėjo $13.9%

Per šių metų pirmas šešius mėnesius Suvienytose Valstybėse užregistruota 17,716,709 motoriniai vežimai, padidėjimas iš 13.9 nuošimčių. Tas skaičius neįnima 70,200 oficialių karų, del kurių nereikėjo mokėti užregistravimo mokesčių.

Už registravimus, leidimus, pavelijimus ir tt. užmokėta $226,899,709, iš kurių $183,780,371 paskirta kelių darbui.

L. B.

VIEKŠNIŲ "diližansčiksa" — žydas Apsis važiuoja iš miestelio į stotį pakinkęs porą arklių į karietą, nors vienam iš jų nugarkaulis kiauras: plika mėsa matoma. Ar ne gyvulių kankinimas?

Tuli valdininkai, išvydę tai Viekšnių stoty, darė, per Apkio vežėją, šeimininkui grąsinimų. Ar gelbės kažin?

Naktį, iš 6 į 7 rugsėjo, iš Viekšnių išvyko didelis burys klusniųjų "avelių" į Šilavą, atlaidų pasiieškoti.

— Viekšnių vidur. 4 kl. mokyklai jau dengiamas stogas. Neužilgo busią įkurtuvės.

Ukininkų nelaimei, diena iš dienos lytus byra. Daug vasarojaus yra laukuose. Bulvės ima puti. Rugių sėjai žemė praskiesta.

— Viekšnių Liaudies Bankas "nuvažiavo" prie politinės ukininkų sąjungos. Sekasi mulkinti dar žemaičiai.

PIRMAS (į antrą): —Tamstos ausys kaip asilo, bet ir protas negeresnis.

TREČIAS: — Kas dėl ausų, tai aš nieko nesakau. Bet kas del proto, tai aš turiu pasakyti, kad tamsta įžeidi asilą, jį lygindamas su tuom.

MAŽEIKIUOSE, kino salėje, dramoje "Šmėklos", galėjo jausti Meterlinko, Ibseno simbolizmo dvasią. Įdomu

SANDARA ŠVIEČIA DARBININKUS IR GINA JŲ REIKALUS. LIETUVI DARBININKE, SKAITYK "SANDARĄ"

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Geras paprotys

Naudokit Ruffles kasdien, kad užlaikius galvos oda sveika ir kad turėti puikius žvilgančius plaukus.

Ruffles

sunaikina pleiskanas, tą svarbiausį priešą gražių plaukų.

Nusipirkite bonką už 65c šiandien pas savo vaistininką. 75c kuomet siumčiama tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

"ŽMONIJOS ISTORIJA".

Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradedanti apsakyti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvunų apsako plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.

Leidžia "Dirva" — kas iškalno užsiprenumeruos gaus už $2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)

DIDŽIAUSIAS VEIKALAS UŽ TOKIUS PINIGUS!

——Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje.——

(Reikalaukit cirkuliorio dykai, paaiškinančio apie knygą)

"GALIUNAS"

Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos kelin, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinimo bus 50c. ar 75c.

"DIRVOS" KNYGYNAS

3352 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, O.

Geras abelnam naudojimui linimentas

Pain-Expelleris

Kuomet reumatizmas ar neuralgija vargina jus, ištrinkite skaudamas vietas šiuo atsakančiu šeimyniniu linimentu ir tuojas pajausite palengvinima.

35c ir 70c bonka vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inhalo užbaženklis

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Lattanzio Studio

Pasidaryk gerą ir gražų paveikslą.

Mes darome puikiausius paveikslus veselijų (vestuvių), piknikų ir kas tik kokių reikalauja. Studija atdara dieną ir naktį, visada gausite mandagų patarnavimą.

43 BRIDGE STREET,
Ansonia, Conn.

Dr. J. C. Seymour

(LANDŽIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 v. vak.
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 4000.

Dr. COHAN

DENTISTAS

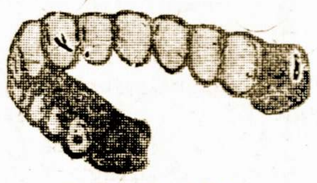

Ex-Ray Specialistas,
antros durys nuo City Hall.
ANSONIA, CONN.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.

J. L. PAŠAKARNIS, O. D
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius

H.S. Stone O.D.

Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa

L—I—E—T—U—V—I—S

DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

ADVOKATAI.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS.

700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.

Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Namų tel. Univ. 1463-J.

A. O. ŠALNA (SHALLNA)

LIETUVIS ADVOKATAS.

Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441
Res. West Newton 2284

Bostono Kolonijos Lietuviams

Gerai žinomas DR. WENTWORTH, iš New York, perkėlė savo veikimą Bostonan, čia jis turi atidaręs ofisą tarpe lietuvių. Jis maloniai priims lietuvius pacijantus; jis tikras, kad daug eliui jiems duos pagelbą per naturales metodas be gyduolių.

Kurie esate buvę pas gydytojus, bet neturėjot pasekmių, nenusiminkit, ateikite pas DR. WENTWORTH, kuris išekzaminuos jus dykai jeigu atsinešite šį skelbimą. Nėra skirtumo, kokia nesveikata, nenustok vilties, Dr. Wentworth pagydis jus per metodas.

LIC. MAS. CHIROPRACTOR

1761 WASHINGTON STR., BOSTON, MASS.

2-rų lubų tarpe Hampton ir Mass. ave. prieš Northampton L Sta.

VALANDOS: 10 v. ryte iki 5 v. vak.

NEDĖLIOMS: 10 v. ryte iki 2 v. vak.

Vietos žinios.

HALLOWE'EN PARTY.

Sekantį nedėldienį, lapkričio 1 d. 6 val. vakare, Sandariečių salėje, 327 E St., So. Bostone vietos Sandariečių Moterų 78 kuopa rengia nepaprastai linksmą vakarą "Hallowe'en Party". Prisirengimas daromas didelis ir vakaras bus labai linksmas. Bus valgių, gėrimų ir puikus programas. Patartina visiems nepamiršti ir atsilankyti į šį vakarą, o linksmumo turėsite iki valia. Jau iš praeities yra žinoma, kad Sandarietės visuomet surengia linksmius vakarus.

PASIDARĖ GALĄ PRIEŠ PAT ŠLIUBĄ

Sofijos Stanion gražios svajonės užsibaigė liudnai. Savo namuose, po num. 1391 River st., Hyde Park, jinai ruošės prie šliubo ir buvo jau prirengus valyzas pasiimti kelionėn į New Yorką, važiuojant ant 'm'edaus mėnesio". Kas ten atvežė jai vestuvių dovanų "bagę". Tą dieną, spalio 24, turėjo ji su savo mylimuoju paimti šliubą.

Bet jai besiriuošiant, besiskubinant prie šliubo, paskambino telefonas ir pranešė liudną naujieną. Jos mylimasai, tulas Jackimaucz, nusinuodinęs save gasu. Bent dvylika valandų atgal jis tatai padarė. Ant komodos buvo paliktas jo raštukas, kuriame jis rašo: "Sophie Stanton gera mergina. Aš negeras". Gydytojai pripažino, kad jis buvo laikinai pakvaišęs, kuomet nusprendė pasidaryti sau galą prieš pat vestuves.

AUTOMOBILIŲ AUKOS.

Praeitos subatos vakare, Winchendone, tapo užmušta dvi moterys ir vienas vyras, kuomet Boston ir Maine geležkelio Montreal ekspresas užvažiavo ant taksio. Jas vežė O' Kelfe. Visų 3-jų kunai labai apdraskyti. Nė pažinti jų nebegalima.

Tą patį vakarą tapo automobilio vietoj užmuštas vienas Michael Murphy, iš Charlestown. Jis mainė tajarą savo automobilio Main gatvėje Wilmingtone, kuomet ant jo užvažiavo tulas John Tuller iš Marblehead. Murphy automobilis vilko 150 pėdų. Fuller paleistas po $1,000 bėlos.

KODEL NEREMIA SAVŲJŲ.

"Savas pas savą" — "Lietuvis turi remti lietuvvį," — skleidžiami obalsiai. Tai labai gražųs obalsiai. Iš tikrųjų, lietuvis turi remti lietuvį, jei tik gauna iš jo gerą patarnavimą.

Bet ne visada tas galima padaryti. Štai mes turime So. Bostone dvi lietuviškas valgyklas, o vienok daugelis lietuvių važiuoja valgyt į Bostoną — pas žydus.

Aną dieną paklausia vieno:

— Del ko tamsta leidi laiką ir taip toli važiuoji valgyti, kuomet mes čia ant vietos turime dvi lietuvių valgyklas?

Atsakymas buvo toks:

— Kada aš pavalgau mieste už tuos pinigus, kuriuos reikia čia pravalgyti, tai žinau, kad pavalgau. Čia gi nueik į valgyklą, tai ir ne žinai ką imti. Vis tik "tas ir potatoes solid," "tas ir potatoes solid" arba "dressing" kuomet tų potetų solid ir to "dressing" niekada nėmali valgyti. Mėsa gi visada yra atpiaunama su labai aštriu peiliu taip, kad bijai sėstis [illegible]etais prie atidaro lango, [illegible]artais vėjas gali nupus[illegible]ą nuo lėkštės.

Iš visko matyti, kad gerai lietuviškai valgyklai So. Bostone galėtų buti labai sekminga ateitis. Nes daugelis tokios valgyklos laukia. Jiem atsibodo važinėti į miestą valgyti.

Jurgio sunus.

APDEGĖ STATE HOUSE

Ketvirtas ir penktas stateauzės aukštai apdegė praeitos subatos naktį. Nuostolių padaryta apie $8,000. Naktinis sargas sunkiai apdegė. Čia ugnis ištinka jau antru kartu bėgyje 6 savaičių.

GELEŽIES DARBININKAI LAIMĖJO

BOSTONE namų statymo geležies darbininkai buvo apšaukę streiką, reikalaudami pakelti algas nuo $1.10 iki $1. 25. Kaip praeitą panedėlį kontraktoriai tarės pastatyti neunijistus darbininkus prie to darbo, bet galop prieita prie susitarimo unijistų naudai. Darbininkai laimėjo ir dabar gaus $1. 25 valandai. s

STREIKIERIŲ SUSIRĖMIMAS SU SKEBAUTOJAIS.

BOSTONO Checkerių kompanija norėjo pastatyti prie darbo skebus. Bet streikieriai pasiskubino pastoti jiems kelią. Spalio 22 d. minia užpuolė skebus ir kelis jų gerai apmušė. Vienas automobiis mušty-nių aliku sudegė. Esą streikieriai jį padegę gazoliną prie Checker automobilio išsiliejusią.

TEATRAS IR KONCERTAS.

"Sniego "Karalaitė"

4 aktų drama Chechovo

Rengia So. Bostono Lietuvių Ukėsų Draugija nedėlioje, Lapkričio-Nov. 8 d., 1925 m., Lietuvių svetainėje, kampas E ir Silver Sts. So. Boston, Mass. Pradžia 7 valandą vakare. Veikalas atvaizdina jaunos sesutės meilę, del savo brolio, kuomet jisai atvažiuoja pas "Sniego Karalaitę". Ji pasiryžus jį surasti, turi perkęsti daug vargų pakol suranda. Artistai surinkti su tam tikrais gabumais, todėl galima tikėti smagaus vakaro.

Teatrą ir koncertą išpildys Simano Daukanto Mokyklos mokiniai, po vadovyste Zuzanos Neviackienės. Vakaras bus labai puikus, nes vaikučiai yra išlavinti, kaip dainavime, taip ir lošime. Tad visi ateikite ir pamatykite, kaip maži vaikučiai yra išsilavinę scenoj.

Įžanga visiems dykai.

Kviečia L. U. D. Komitetas

KOMUNISTINĖ PROPAGANDA BOSTONE PAS KRIAUČIUS

Iš laikraščių matyt, kad eks-Viktoras Žalionis — Jankauskas su savo komunistiška politika jau sukėlė vaidus tarpe Bostono lietuvių kriaučių.

Tas gaivalas Brooklyno, N. Y. lietuvių kriaučių skyrių valdant komunistams, kokiu ten budu įsigavo į Amalgameitų uniją kaipo organizatorius. Pirmiausiai atsibaladojo į Baltimorę ir vietoj stiprinti tarpe lietuvių kriaučių unijinį susipratimą, pirmiausiai ėmėsi už darbo ištraukti komunistinį gaivalą iš supelėjusių sklepų, tai yra suorganizuoti komunistinį D. P. skyrių, kas jam iš dalies ir pavyko.

Antras jo darbas buvo tai, kad paskleidus kodaugiausiai komunistinės "Laisvės". Susidaręs sau stiprų komunistinį "kabinetą" ir užkimšęs visas kriaučių dirbtuves-šapas su tuo komunistų šlamštu, ėmėsi tikrojo savo darbo. Pirmiausiai per laikraščius po visokiais slapyvardžiais pradėjo pulti ir šmeižti sau nepatinkamus asmenis, kurie išdrįsdavo pasipriešinti Jankausko komunistinėm užgaidom, o paskui įsidrąsinęs jau ir gyvu žodžiu pradėjo vesti agitaciją prieš tuos, kurie permatydami gresiantį unijai pavojų, stoja, ginti unijas nuo komunistinių intrygų.

O čia vėl visokie komunistų kalbėtojai, Bimbukas, Pruseika, tik važiuoja į Baltimorę unijos kaštais ir rėžia komunistiškus spyčius. Rezultate Jankausko pusantrų metų veikimo Baltimorėj tapo suorganizuota komunistinis D. P. lietuvių skyrius iš 11 narių, atlaikyta daug komunistiškų unijos lėšomis prakalbų, sukiršinti vietos lietuviai ir 75 nuoš. suardyta pas lietuvius amalgameitų unija.

Dabar iš laikraščių jau matyt, kad Jankauskas pradėjo tokią pat savo komunistiniai "revoliucijinę" metodą ir Bostone ir tur but, kad geresniam pasisekimui, perkėlė savo prasimanymus ir į unijos organą "Darbą", kuriame savo komunistiniu budu, sufabrikuotom melagystėm puola "Sandarą" ir Sandariečius už tai, kad "Sandara" pirmutinė pastebėjo, kad Jankauskas ir Pruseika klaidina kriaučius ir ardo tarpe jų unijinę vienybę. **Taigi, budėkit Bostono kriaučiai ir jeigu dar nėra pervėlai, pažabokit tą Jankausko komunistinį arkliuką, ant kurio Jankauskas jodinėdamas ardo jusų unijinę vienybę.** O jeigu Bostone atsiras korporacijinių rubsiuvyklų, tai žinokite, kad tai komunistų vaisiai, nes jų tikslas pakrikdyti unijas, o kaip iš unijistų susiorganizuoja korporacijinės rubsiuvyklos, tada komunistai vėl puola sau nepatinkamas srioves ir jų spaudą bei veikėjus.

P. P. Jaras.

CAMBRIDGE, MASS.

Vardai aukavusių protesto mass mitinge rugsėjo 27 d. 1925, dėl Lietuvos laisvės kovotojų.

V. Kabošienė, $3; J. Važickas $2.00; po $1.00 O. Geigus, R. Beliauskas, J. Ramusevičius, F. Dabravolskis, J. Zilionis, A. Gedrimas, T. Sunduk, L. Selkisis, J. Valantiejus, J. aKiraitis, L. Jokcius, B. Kleivis, V. Anesta, K. J. Sidabras, P. Vaisgauskas, K. Valeckienė, J. Tamosiunas, S. Zubielis, D. Karuckas, B. Valeika, M. Slankenas, B. Zuvikiesė, V. A. Vismontas, M. Venslauskas, J. Lapinskas, S. Pocius, Pr. Plekavičia; J. Putramentas, J. Beleckevičia, F. Bitinas, K. Kilkus, J. Rudis, St. Keisis; po 50c. J. Batvinskas, M. Dekieienė, O. Lukšienė, V. Vystejunas, J. Adomaitis, J. Nemeikšytė, P. Šarka. Sykiu 41.50; smulkių $10.29. Viso labo 51,-79.

Komitetas.

Bronis Kontrim

CONSTABLE, REAL ESTATE, ir Visokių Apdraudimų (Insurance) Agentas

361 WEST BROADWAY

Tel. So. Boston 0605

120 MARINE ROAD

Tel. So. Boston 2483-W

SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 3827 — J.

BROADWAY CLEANSING & DYEING CO.

Augštos rušies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paimamas iš namų ir grąžinamas į namus.

507 BROADWAY

So. Boston, Mass.

Kitas štoras:

493 Broadway, So. Boston

Tel. So. Boston 1831 —R.

KITAS BOSTONO MAJORAS.

Kaip kiekvienas lietuvis žino, už kelių dienų mes balsuosime už kandidatą, kuris bus išrinktas sekančiu Bostono majoru. Šiuose rinkimuose yra labai daug kandidatų ir, suprantama, gerų vyrų, turinčių gerą budą, gerą vardą ir stovėjimą tarp žmonių. Balsuotojams bus sunku pasakyti už kurį balsuoti, tačiau butų gerai, jei visi lietuvia balsuotų už tą patį, ypač už tą, kuris pasirodė esąs lietuvių draugu, kuomet bile kada tokio draugingumo buvo reikalinga lietuviams. Tokis žmogus yra dabartinis Distrikto advokatas O'Brien. Visi žino, kad jis kaipo Suffolk Kauntėj prosekiutorius turi labai didelę galę; mažesnis žmogus butų greitai išėjęs iš kantrybės dėl to, ar kito ko; bet su juom tas neatsitiko.

Nežiurint kaip butų nenorima, bęt vistiek daugelis lietuvių turėjo reikalo susidurti su Kriminaliu Teismu musų Kauntės ir atsidurti distrikto advokato ofise. O'Brien visada buvo teisingas ir simpatiškas kiekvienam, kuris buvo patekęs į bėdą. Jisai yra prisilaikąs teisybės, bet jo teisingumas yra sušvelnintas malonumo. Jisai niekada neatsisako paduoti ranką žmogui dėl to, kad tas butų kitos tautos bei luomos, negu jisai yra.

Todėl yra svarbu, kad 1200 ar 2000 lietuvių balsuotojų Bostone balsavimo dienoje atiduotų savo balsą už p. O'Brien. Jei jį išsirinksime, tada mes žinosime turį City Hallėj draugą, kaip lig šiol kad turėjome Pemberton skviere.

(Politinis skelbimas)

HALLORAN — DRAUGAS LIETUVIŲ

Buvęs Valstijos reprezentatyvas Led. J. Halloran yra kandidatas į City Council iš Ward 6, So. Bostone.

Jisai ypatingai turi rupėti lietuviams, kuomet jis buvo visada geras lietuvių draugas jųjų darbe dėl Lietuvos ir jųjų savuose reikaluose čionai, šioj šalyje.

Jei lietuviai balsuotojai parems savo balsais Leo J. Halloran rinkimų dienoj, lapkričio 3 d., tai jie patirs, kad visada jie turės draugą, prie kurio galės drąsiai kreiptis, reikalui esant.

Leo J. Halloran yra tik vienas šiamę konteste, kuris turėjo užėmęs viešą vietą, budamas Massachusetts Valstijos Legislaturos nariu 1923-1924 m. iš So. Bostono.

Lietuviai balsuotojai, jei jųs norite turėti gerą žmogų valdžioje, balsuokite už Leo. J. Halloran į City Council.

(Politinis skelbimas)

DA VIENAS NAUJAS BIZNIERIUS.

Senas lietuvis biznierius CHAS URBONAS sugrįžo atgal į So. Bostoną ir atidarė didelę visokių DRABUŽIŲ KRAUTUVĘ po num. 661 Broadway. Užlaiko visokių vyrams, vaikams ir moterims drabužių, taipgi visokių audeklų: vilnonių, drobinių ir šilkinių įvairiausių ribinų, leisų, siulų, lestikų ir tt. Reiškia, Urbono krautuvėje galima gauti visko ko tik kam bus reikalinga. Dabar nereikės bėgioti pas svetimtaučius, nes viską galima gauti pas savo seną pažįstamą. Atminkit, kad krautuvė randasi netoli K Street.

CHAS URBONAS,
661 Broadway,
So. Boston, Mass.

D. A. ZALETSKAS
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS.

GRABORIUS Z ZALETSKAS BALSAMUOTOJAS

Ofiso antrašas:
983 CAMBRIDGE ST.,
CAMBRIDGE, MASS.
Tel. Univ. 8831
Gyvenimo antrašas:
26 DIMICK STREET,
SOMERVILLE, MASS.
Tel. Prospect 0415—M

Gera Proga.

Jeigu kas norite įsigyti gerą Floor Lempą, tai pasinaudokite proga ir kreipkitės į musų išdirbystę, nes kiekvienam gerą patarnavimą suteikiam. Lietuviai norinti papuošti savo kambarį visuomet kreipkitės pas:

K. DAMUŠIS
41 Tampa St. Mattapan, Mass.

Tel. So. Boston 0502

Paul J. Jakmauh, M. D.

(Jakimavičius)

509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

K. ŠIDLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.

373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

ŽAVĖJANTIS

Koncertas!

RENGIA A.D.P.L.S. 31 KP.

BUS NEDĖLIOJ, 1 D. LAPKRIČIO-NOVEMBER, 1925 M.

Prasidės 7:30 Val. Vakare

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

KAMPAS E IR SILVER STS. SOUTH BOSTON, MASS.

Programo išpildyme dalyvaus: V. Putvinskaitė-Balkus, soprano solo; A. Bačiulis, basso solo; J. Reinardienė, soprano solo; V. Tumanius, tenoras solo; P. Banlis, tenoras solo; Agnis Stigiutė, piano solo. Laisvės Choras ir Rusių Merginų Mandolinų Orchestra. Taipgi bus duetų, kvartetų ir t. p.

ĮANGA TIKTAI 50 CENTŲ YPATAI

Visus širdingai kviečia RENGĖJAI.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS.
PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.

OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

Real Estate

V. P Yankus

SANDAROS REAL ESTATE VEDĖJAS

ATLANTIC. 3 šeimynų, 18 kambarių namas, su visais įtaisymais atskiros "steam" šilumos, elektra, maudynes, graži vieta, namas vertas $15,000. Savininkas priverstas parduoti už $13,000 su $2,000 įnešimo ir lengvom išlygom, nes važiuoja į kitą miestą. Turi buti greitai parduotas todėl nelaukite ilgai.

SANDARA REAL ESTATE
327 E Street South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

$4,000 duoda $4,000 gryno pelno į trejus metus įdėjus į murinį namą su 3 krautuvėmis ir 6 šeimynomis, geroj vietoj arti Broadway, South Bostone; prekė $17,000 ir lengvos išlygos.

DUONKEPYLKA (bakery) su krautuve ir visais įrankiais, mašinerija, trokais ir tt. didelis biznis daromas per daug metų; taipgi 8 šeimynų namas eina sykiu, gera įplauka ir gera tirštai apgyventa lietuvių apielinkė. Prekė $23,000 $7000 įnešti ir lengvos išlygos.

LITHUANIAN AGENCY
361 W. Broaway So. Boston, Mass.

CITY POINTE priešais marių, gražiausioj apylinkėj, 4 šeimynų, 20 kambarių namas su maudynėmis, skalbinėms, elektrikais ir tt.; vieta de krautuvės; turi buti parduotas trumpiausiame laike; prekė tik $12,800, $2,500 įnešti.

B. KONTRIM
120 Marine Rd. S. Boston, Mass

112 — ŠIMTAS DVYLIKA — 112 naujų stubų po 5-6, 6 ir 7 kambarius ir Sun Parlors, su visais šios mados įtaisymais. Taipgi vieta ir garadžiui, puikioj ir parankioj vietoj Dorchestery. **Kaina** tik $12,500 už vieną ir įnešti $3,000.

A. J. NAMAKSY,
395 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2340.

Nauja Muzikos Studija.

Šiuomi pranešu S. Bostono ir apielinkės lietuviams, jog **atidarau muzikos studiją,** po numeriu:

470 EAST EIGHTH STREET
So. Boston, Mass.

kurioje mokinsiu piano ir harmonijos. Norėdami gaut platesnių informacijų, kreipkitės pas ponią Zuzaną Neviackienę virš paminėtų antrašu.

Studijos vedėja
p-lė **Emilia Tataroniutė.**

Flood Sq. Hardware Co.

Lietuvio geležinių daiktų krautuvė. Čia užlaikome visokius geležinius reikmenis, kas tik reikalinga prie namų. Taisome visokius įrankius, kaip tai: zamkus, raktus, piuklus, žirkles ir kitus daiktus, kas tik žmonėms reikalinga.

636 EAST BROADWAY
Arti I St., So. Boston, Mass.
J. Greiviškis ir A. Alekna, savininkai.
Tel. S. Boston 2700 M.

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas KRIAUČIUS, Sandarietis, persikėlė į naują vietą.

Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų, taip ir moterų.

Musų antrašas tokis:

A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuviška Orchestra

Grajina visokius naujausius ir linksmiausius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikale kreipkitės:

ALPHONSE ZVINGILAS
20[illegible] Broadway
So. [illegible]on, Mass.